

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . . 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek. anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KOZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Megyénk multjából.

I.

Bács-Bodrogh megye geologiai formációja arra utal, hogy a régészeti lelőhelyeket emelkedettebb helyeken, folyók vagy a belvizek mentén keressük. Az orográfiai viszonyok a Telecskát tüntetik fél megyénk legmagasabb pontjává s hogy itt telepedtek le Bácskában a legelső lakók, kétségen kívül áll. A belvizek fokozatos apadása után a kevésbé emelkedettebb sík is lakhatóvá vált; s midőn a két hatalmas folyó a Duna és Tisza, medröket találtak, határozottan állíthatom, hogy a későbbi népek letelepedése inkább a Duna és a Telecska közötti lapályon történt a befolyócskák mentén, mint a vízszegényebb Telecska magaslatain. A Duna-Tiszaköz legelső lakói valószínűleg germánok voltak; hogy előtűnik megjelentek-e ehelyt szkíta törzsek? pusztá feltevés, mit eddig semmi sem bizonyíthat. A germán kelták uralma alig kétszáz évig tartott, a bojok még rövidebb ideig tartózkodtak itt. Egyedül a szarmát nevű szláv népfaj, mely az említett népek után foglalta el megyénket, lakott hosszabb ideig vidékünkön, közel félezer esztendeig. Egész a népvándorlásig háborítlanul bírták a Duna és Tiszaközt, míg végre az avarok s más nemzetségek véget vetettek uralmuknak.

Ezek valának azon népek, kik megyénket a honfoglalásig lakták. A kelta nép temetkezési helye főleg a Telecska, mit állítanom szabad a geologiai formáció és az ott talált urnasírok után. Kivülök még a szarmátok és az avarok azok, kiknek nagyobb temetkezési helyök lehet.

Ezen röviden jelzett történeti viszonyok előrebocsátása után forduljunk a régészeti adatokhoz. Gyulafalva telepítésekor a nép háztelkein számos sírta akadt; a hit benne meggyökeredezett, hogy temető felett lakik. Erre figyelmeztetett egyik megyei régészünk, kinek sikerült is egy jól konzervált sírt találni. A csontváz fekvéséről nincs közelebbi adatunk. A koponya — kivéve az arcsonatokat — ép állapotban volt. A gerinc mellett egy fibula, a jobb karon két broncekarperce, a jobb térd mellett egy cserépedény, továbbá több égetett s likas agyaggolyócska találtatott. Állítólag gyöngyök is kerültek volna napfényre. Ezen lelet által figyelmeztetve, szűnidei szabadságot kutatásra fordítottam s különösen a Mosztonga vidékét jártam be. A véletlen úgy hozta, hogy saját birtokunkon homokásáskor taval két csontváz került felszínre, melyet azonban a tudatlan napszámosok elhántytak. A bajai kapu közelében fekvő városi ugynevezett sárga lukakban, honnét a lakosság földet hord, 8—10 év előtt egy paraszt ember 20—30 sírra bukkant; a Markovits-Spitzer-féle szálláson az ekevas teljes sírt vetett fel. A Szemző István-féle kerttel szemben levő téglavetőn tavasszal egy munkás sírra akadt. Ezen leletből sikerült a koponyát s a kardot megmen-tenem. A vaskard valószínűleg a csontváz bal-felén feküdt. Egy bronce fibulát s a férfi váz pik-kelyes bronce övét a népség összetörte s a gyer-meknek szíjjal hordták. Végre augusztus havában teljesült vágyam, munkásaink ezen téglavetőn egy új sírra akadtak, melyet magam exhumáltam. Ezen sírról adataim fontosak. A sír hossza 2.50 cm., szélessége 85 cm., mélysége 148 cm. A csontváz női. Koponyája délre, lábai kelet felé vannak. A csontváz hossza 150 cm. A koponya kerülete 53 cm., kissé torzult. Hosszátmérője 16.5 cm., frontale 15 cm., tehát mezekofál. Az arcsonatok elporla-doztak ugyan, de benn a földben a felső álla-ko-poes szerint itélve ortognát; néhány csigolyán s a csőves csontokon kívül mind humusszá vált. Balról a koponyától egy broncegyűrű, a bal váll-nál egy bronce fibula, a bal könyöknél egy nagy likas üvegyöngy, a jobb könyöknél egy cserép-edény s mindkét láb körül számos üveg, paszta

és agyaggyöngy találtatott. Ezek azon régészeti adatok, a melyekre támaszkodhatunk.

Az említett lelőhelyek tehát két vidékre oszlanak. Az első a Gyulafalva felett eredő és a Ferenc-csatornába ömlő belviz mellett (Kernya közelében) terül el, a másik pedig a Dunával majdnem párhuzamosan folyó Mosztongánál. A Mosztonga Gákova alatt ered, egy másik ér a Spitzer szállás felett ered s a Remlinger-Thim-féle birtokok előtt egyesül előbbivel. Itt a magaslaton egy mesterséges domb emelkedik, mely Remlinger ur tulajdona. Ez volt az őslakók főpontja. A lelőhelyek mind ezen környékből valók.

Most pedig állapítsuk meg ezen terjedelmes sírmezők korát. A gyulafalvi és a zombori sírmezők azonosak, egy időből valók. Barbárokoriak, a broncekorok utolsó szakából, midőn a vas használata már szokásba jött. A fellelt bronce-tárgyak leírása következő: (Kernyai leletből) két karperec, melyek alakjukra nézve az Archaeologiai Értesítő 1886. 3. évf. 322. lapján a XI. táblán lerajzoltakkal egyeznek; 2 alakuk, a két nyíl végen rovátkolt díszítéssel; a sodrony 5 mm. vas-tag; a karperecek közül az egyiket a találók kettőtörték. A fibula igen egyszerű, tüje elrozsdásodott, kampója szintén hiányzik. A zombori lelet bronce-tárgyai: egy díszes kettős sodrony-tekercsű 3.5 cm. hosszúságú fibula, egy 1.5 cm. átmérőjű broncekarika (fülbevaló?), egy sodrony-gyűrű, identikus a cserbelei, illetve a raskányi (Hunyadmegye) ezüst gyűrűvel, melyet Rómer Fl. az Arch. Értesítő 1886. évf. 387. lapján rajzban be is mutat. Ez is egyenlő szélességű, csakhogy nem ezüst, hanem bronce avagy vörösréz huzalból áll, a háromszor körültekert végei mozgathatók, úgy hogy ezen gyűrűt a kéz növéseéhez lehet alkalmazni; alakja nem egészen kör, inkább laposan hatszögű. Az elveszett fibula hasonlított a téglavetőnkön általam találthoz. A legérdekesebb tárgy, egy teljesen hibátlan bronceöv, mely pikke-lyekből volt összeállítva s esattal összetartva. Sajnos, hogy a műveletlenségnek esett áldozatul.

A vastárgyak közül kiemelendő az általam talált kés, melyet a nő balkezében tartott. A rozsdátté kés három darabba tört s 10 cm. hosszú, pengéje 2 cm. széles, hegyes, két bütyökkel. A másik vas tárgy, szintén a téglavetőből került ki. Az említett férfi sírban lelték, alig néhány méternyire az általam kiásott női sírtől. A három darabba tört, rozsdátté kard 70 cm. hosszú, állítólag gombja is volt, de elveszett. A gyöngyök közül az általam fellelt női sírban levőket, mind megmentettem. Üveg pasztából és gyurmaanyagból készítték. Színük lila, zöld, világos kék, vöröses, fehér, barna. Alakjuk gömbölyded, lencsealaku, négyyszögletes, lapos, borsszem, egész gombostűfej nagyságban. Belőlük egész koszorura valót fűztem. Igen érdekes a két kaolingyöngy, melyeket a női csontváz jobb könyökénél leltem. Honnan szedhették a barbárok a kaolint? talán kereskedés útján szerezték Ázsiából? s vannak-e hasonló leletek? — az egyik hosszukás, hengeralaku, a másik inkább a gömbölyű gyöngyökhöz hasonlít. Előbbin két veres sáv látható. A nagy dió-nagyságú gyöngy színe fehéres, tejszínű, 2.3 cm. átmérőjű.

Találtatott (Gyulafalván) azonkívül több agyagkarika. Néhány régész orsófejeknek, mások meg, mint Hermann Ottó is, hálósúlyoknak tartja. Ezek csakis a vizek mentén élt népek sírjaiban lehetők, mit Hermann Ottó is bizonyít.

Az agyagedények száma kettő. A gyulafalvi sírban a jobb térdnél, a zombori női sírban a jobb bütyöknél találtak. Mindkettő korongon ké-szült. Előbbi méretei: szájnnyílása 8 cm., öble 12 cm., talpa 4 cm., magassága 10 cm.; az utóbbi-nak: szájnnyílása 5.2 cm., öble 7.5 cm., talpa 3 cm., magassága 8.3 cm.

Néhány szót még azon sírról, melyet ma-gam ástam ki téglavetőnkön. A sírüreget kitöltő föld fekete talajjal volt keverve. A sírt éppen ennek folytán a sárgaföldtől jól meg lehetett kü-lömböztetni. Frölich Róbert a bácskai ugyneve-

zett római sáncokat kutatása tárgyává téve, állítja, hogy: „a bácskai humusz alatt mindenütt homok találtatik, s hogy a sáncványás alatt nyoma sem volt a feketeföldnek.“ Ebből azonban nem következik, hogy Bácskában akkoriban egy-általán humusz nem volt, hogy az csak későbbi idők képződménye. (Arch. Értesítő VII. 213. l.) Hamis Frölichnek ezen állítása; az általam ki-ásott sír humusz és sárgaföld keverékkel volt kitöltve. A bácskai lapályban a humusz alatt sárgaföldet szoktunk találni, esetleg agyagot is; csak egyes vidékeken homokot. Ugyancsak ezen sírban a csontváz oly helyzetben találtatott, mint a Gödöllő melletti Valkón. Rómer leírása teljesen ideillik: „Il avait de remarquable, que la mâchoire inférieure formait un angle droit avec le palais; l'espace entre les mâchoires était rempli de terre, ce qui donnait à cette tête un aspect horrible.“ (Résultats Gén. du Mouv. arch.) Eszerint tehát az alsó állkapocs a szájjpadlással derékszöveget képe-zett; a közte levő ürt föld tölté ki, ami vissza-taszító külsőt adott a fejnek.

Thim József.

A zombori „Sport-egylet“ ismertetése.

A zombori „Sport-egylet“ alapszabályai a nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszterium f. évi 46719. sz. a. kelt rendeletével helyben hagyat-tak; midőn arról a nagy közönséget és városunk fiatalágát értesíteném, nem mulasztatom el an-nak feladatát és belsejervezetét is röviden meg-ismertetni.

Az egylet feladata leend a sportot minden irányban fejleszteni, versenyeket rendezni és a tagoknak alkalmat nyújtani, hogy magukat a testgyakorlatokban, a vívásban és egyáltalán a sport minden ágában kiképezhessék.

Az egylet tagjai: alapító, pártoló, rendes és tiszteletbeli tagokból állanak.

Az egyletnek tagja lehet minden fedhetlen jellemű férfi, aki életének 18-ik évét betöltötte és 2 rendes tag által ajánlva, a választmány által titkos szavazat útján elfogadjatik.

Oly egyének, akik az athletikai sportot üz-letszerűen gyakorolják, különösen akik pénzdíjért versenyeznek: nem lehetnek az egylet tagjai.

Az alapító tagok: az egylet céljaira, egy-szer s mindenkorra legalább 50 frtot fizetnek készpénzben.

A pártoló tagok: három vagy több évre kö-telezik magukat, évenként 5 frtot az egylet pénz-tárába fizetni.

A rendes tagok kötelezettsége egy évig tart s évi díjul, havi egyenlő előleges részletekben, 12 frtot fizetnek, kivéve az egyetemnek polgárait, kik a rendes évdíj felét vagyis 6 frtot fizetnek havi előleges részletekben, de a közgyűlésen sza-vazati joggal nem bírnak.

Tiszteletbeli tagokat a választmány előter-jesztésére a közgyűlés választ.

Az egylet tisztikara áll: elnök, alelnök, tit-kár, pénztárnok, szertáros, orvos és ügyészből.

A tisztikaron kívül egy 12 tagból álló igaz-gató választmány és a szükséghez képest kikül-dendő bizottságok lesznek hivatva az egylet ügyeit vezetni és illetve ellenőrizni.

Az egyletnek imit elősorolt feladata és szer-vezetéről, úgy a nagy közönség, mint városunk fiatalága belátni fogja: mily nagy ürt leend az hivatva Zombor város pesvedt társadalmi életé-ben betölteni, mily sok alkalmat nyujtand majd, kellemes és testet edző szórakozással felcserélni, a hasonló egylet hiányában, eddig a koresmák, vendéglők, kávéházak (?) és egyéb a testi egész-ségre nem hasznos zárt helyiségekben összejöve-telre utalt, a szellemi foglalkozástól megfáradt — fiatalág idejét.

A szellemi munkában megfáradt lélek a tes-tet öli; a testet is kell tehát fejleszteni, hogy a folyton nagyobb szellemi munkát igénylő korunk-ban a szellemi képesség a testi erővel arányosan fejlődjék, mert csak egészséges testben lakhat egészséges lélek.

Az egylet feladatát tűzte pedig a testet edzeni, de amellett nem tévesztendő soha szem elől, hogy egy nagy közönségnek mint tagjainak gyakran kellemes és mulatságos szórakozást is szerezzen.

A célt azonban csak úgy érhetjük el, ha az egylet acuttá válik, ha egy zászló alá tömörülve, a kezdett nehézségeinek leküzdésére a nagy közönség és városunk fiatalasága váltva — emez pedig ambiciozus munkássággal és az egylet érdekében való cselekvéssel működnek közre.

Bizva a nagy közönségnek a szép és nemesért való áldozatkészségében, ismerve városunk fiatalaságának lelkeségét, — nemcsak remélhető, de bizonyítható is, hogy a sok és hosszas vajadás után végre jelen stádiumot elérte „Sport-egylet” megalakulni, hivatásából kinem vetkőzve fennállani, virágozni és azon úrt fogja városunkban majd kitölteni, amelyre csakugyan hivatva van.
Zombor, 1887. évi szeptember hó 22.

Dekker Pál,
ideigl. egyleti titkár.

ELŐFIZETÉSRE FELHÍVÁS

„BÁCSKA”
X. évfolyamára.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 6 frt.
Fél évre . . . . . 3 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.

Néptanítók számára:
Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.

Előfizetési pénzek Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásos vállalatánál küldendők.

Hírek.

Deputáció. Megyénk 120,000 lakost számláló 32 községe nevében Rác György kulai nagybirtokos vezetése mellett 40 tagú küldöttség járt Tisza miniszterelnöknel, Wekerle államtitkárnál és Fehér Miklós min. tanácsosnál, a kulai sörház és a hozzátartozó sörmérségi jog örök áron való megvétele végett, a melyekre vételári ajánlatot is tett. — Valamint a miniszterelnök, ugy Wekerle és Fehér Miklós is ígéretet tettek, hogy a kérdéses sörházat és sörmérségi jogot a vevőként fellépett községeknek a becsáron oda fogják adni. — Gromon államtitkár is esatlakozott a választókerületéből jött küldöttséghez választói kérelmére, s szószólója volt a bácskaiak óhajának. — Minthogy a vevőként fellépett községek az általuk megtartott érdekeltségi gyűlésen, elnökük Rác György indítványára határozatlan kimondták, hogy ezen vételnél a nyereszkesedés egyáltalán kizáratik; de a községek úgy a teherben, mint az előnyben egyenlő arányban fognak osztozkodni, és kimondták, hogy a vételre azért csoportosultak, mert utját kívánják vágni egyes spekuláns vevő törekvésének; tehát valóban kívánatos, hogy a szorgalmas községek méltányos kérése tekintetbe vétessék és ezen szempontból öröndesnek mondható, hogy a pénzügyminiszteriumban a kérelmezők óhajának teljesítése kilátásba helyeztetett.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Bukta Gábor zombori adófelügyelőségi díjnyel ugyanoda ideiglenes minőségű állami végrehajtónak nevezte ki.

Pályázat van hirdetve e hó 25-ig az adai földmivesséskolánál tisedésbe jutott két ingyenes alapítványi helyre, melyeket az alapító Zombor város képvisellete adományoz. A kérvények a tanácshoz nyújtandók be.

Beküldetett. A polgármesteri választást illetőleg egyik-másik városrészen értekezletek tartanak; de azokra nem a bizottsági tagok összessége hivatik meg, hanem csak azok, akiknek pártállása már tudva van s az összehívónak nézetével nem ellenkezik. Ezen eljárás megrovást érdemel. Mert először szenvelgi a nyilvánosság, anélkül hogy az volna. Másodszor az illető városrészes összpolgárságának hangulatát látszik képviselni akarni; holott csak egy klikket képvisel. Harmadszor lehetetlenné teszi az okos disputát és eszmecsereit. Negyedszer meglöhsztja a képviselők között a kollégiális érzületet. Ötödöszr utját állja az alkotmányos tökéletesedésnek, ami abban áll, hogy a legelkeseredettebb elvharanak se szabad a személyes térre átvitnie. Hatodszor ez a helytelen eljárás szokássá válhatik s pártok közötti klikkeket, egység helyét széthuzást fog szűlni. Hívjon össze — hogy senkinek hiúsága ne szenvedjen — a legöregebb képviselő nyilvános értekezletet s ott beszélje ki magát mindenki s győzőn a többség és a jobb. Egy képviselő.

Honvédeink Erdélyben. A marosvölgyi hadgyakorlatokról levelezők Maros-Németiről e hó 18-áról a következőket írja: A bácskai 6-ik számú honvédtalálkozó-földandár a VII-ik hadtest kötelékében Lugosról e hó 13-án indult az erdélyi hadgyakorlatokra. Az indulás napján Szudriásig, másnap pedig Kossováig mentek, ahol 15-én megpihentek. 16-án Kossovánál lépték át Erdély határát s ugyanaz nap Briznikig, másnap pedig Maros-Németiig meneteltek és itt 18-án ismét pihenőt tartottak. Dobra közelében Fejerváry Géza báró honvédelmi miniszter előtt, Maros-Németi mellett pedig József főherceg előtt vonultak el. Az elszállásolás a szegény kis oláh falvakban nyomorúságos volt. Szudriáson, Kossován és Brizniken még csak 30—40 ember jutott egy házra s ezek a esürökben, padlásokon és az ereszek alatt huzták meg magukat, Maros-Németin azonban már egy egész zászlóaljnak (körülbelül 440 embernek) csak hat ház jutott, sőt egyes századok az utcákon ütötték fel tanyájukat és a legénység csekély kivétellel a szabad ég alatt hált, kitéve az éjjeli hidegnek. Az élelmezés sok kívánni valót hagyott fenn. A hus és a tűzelőanyag

kiosztása későn történt s Brizniken a hus egy része már romlásnak is indult. Sok helyen a víz hiánya is éreztető volt. Honvédeink mindamellett a legjobb állapotban állottak ki a farsztó meneteket és a 19-étől 21-éig tartó foglyakorlatokon is minden valószínűség szerint jól fognak megfelelni feladatuknak. 22-én este Déva közelében vasuttra szállanak és a szabadkai zászlóalj 23-án délben, a zombori és újvidéki zászlóaljak pedig ugyanaz nap délután érkeznek haza.

A pápa 6 szentsége ötvenéves áldozári jubileuma alkalmából gyűjtött szeretetadomány: Csataalján 57 frt 55 kr (ez év folyamán befolyt 9 frton felül); Kolluthon 31 frt 84 kr; Gákován eddig 8 frt 50 kr; mely összeg e kerület többi helyein rendezett gyűjtések eredményével együtt — az egyházmegyei hatóság ez irányú rendelkezésére képest — közvetlenül Kalocsára küldetik.

Hímen. Mihajlovits József újfuttaki segédjegyző a napokban vezette otlárhoz Újvidéken a kedves Wessely Hajnalka kisasszonyt.

Megjelent a Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület havi közlönye a Gazdasági Értesítő szeptember havi 9-ik száma a következő tartalommal: A gazd. egyesület üléseiből (szept. 11.) — Fog-e a buza ára emelkedni? — Rác Vilmos (nekrológ). — Kiállítási tervzet. — Eladó gazd. tárgyak. — Milyen arányban keverjük a fűmagvakat? — Vegyes: Alapszabályok. Eladó malacok. Egy gazdatiszt. Kömlő dugvány. Kenderkikészítő gyár Szegeden. Az aranka írtása. Nedves falak kiszáritása. — Tagdíjak nyugtatása. — Hirdetés.

Vásár. A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium f. évi 48217. számú intézkedéssel arról értesít, hogy Bezdán község kérelmére megengedte, hogy nevezett községben a f. évi szeptember hó 26-ára eső országos vásár ezen évben kivételesen f. évi október hó 3-án tartassék meg.

Értesítés. A szegedi m. kir. bábaképző-intézetnél a legközelebbi magyar-német tanfolyamra a beiratások október hó 1-től 10-ig tartanak. A főlvetelnél felmutatandó: születési okirat, erkölcsi és orvosi bizonyítvány. Szegeden, 1887. szeptember 20. Dr. Mann Jakab, igazgató-tanár.

Meghívás, a zombori általános iparpestület által folyó évi szeptember hó 29-én délutáni 3 órakor a város-háza nagytermében tartandó alakuló közgyűlésre, melyre a képesítéshez kötött iparosok ezennel tisztelettel meghívattak. Tárgy: 1. A testületi elnök választása. 2. Az előjárásági tagok választása. 3. Számvevők választása. 4. A testületi ügyész választása. 5. Költségvetés megállapítása. 6. Hozzájárulási kules megállapítása. 7. A netán időközben beérkező sürgős ügyek. Zombor, 1887. szeptember hó 19-én. Bittermann Nándor, ideigl. elnök. Nikolics György, ideigl. jegyző.

Napfoltok. A nap felülte még röviddel ezelőtt meglehetősen tiszta és folt nélkül való volt. Az augusztus második felében még létezett napfoltok elintétek s csak egyes napokon lehetett látni egészen kis foltoeszkákat. Újabban egy nagy folt-csoportozat jelent meg, mely két igen nagy és több kisebb foltból áll. E foltok egyike, a nyugati, nagyobb a föld felületénél és nagy udvar által van körveve; a keleti azonban sajátosok struktúrát tüntet föl, s folytonos, észlelhető változásoknak van alávetve. A foltképződés a napfény közepé táján van és szabad szemmel is látható. Egyes meteorológok szerint, kik a napfoltok szaporább vagy gyérebb jelentkezésének jelentékeny befolyást tulajdonítanak, változandó, esős idő várható a legközelebbi napokra. Műtan a foltképződés egyszerre és a napfény közepében lett látható, a nap magyában iszonyu benső erupciónak kellett történnie s gáztömegeknek felszabadulniuk, melyek a nap fénylő burkolatát szétépték.

Meghívó. A zombori „Sport-Egylet” f. évi október hó 2-án d. u. 3 órakor, az egylet helyiségében (Apollo-utca Thurszky-féle ház) megtartandó közgyűlésre. Tárgy: 1. A m. kir. Belsőügyminiszter úr Ónagyméltósága által f. évi 46719/VII. szám alatt jóváhagyott alapszabályok megváltoztatása. 2. Az egylet megalakulása. 3. Az igazgató választmány és tisztikar megválasztása. 4. Egyéb indítványok megbeszélése. Felkértem a t. egyleti tag urak, hogy a fenti időre kitűzött közgyűlésre — tekintve az ott felmerülő tárgyak fontosságát — minél számbanban megjelenni s veszkedjenek. Zombor, 1887. évi szeptember hó 22-én. Dekker Pál id. egyleti titkár.

Kuláról írják: A kulai ifjúság által f. é. szeptember 17-én a veszprémi tűzkárosultak javára a „Zöldkert” vígadó helyiségeiben rendezett táncvigalom jól sikerült, amennyiben az említett jótékony célra 64 frt tiszta bevételt jövedelmezett. A mulatság kiválóan fesz-telen és kedélyes lefolyás volt s csak a hajnali órákban ért véget. Az első francia négyest 22 pár táncolta. Ott láttuk: Schiek főszolgabíró. Eidenmüller aljárásbíró (Szabadkáról), Kneffly Nándorné stb. urasszony-ságokat és Bográd-nővéreket, Thomann-nővéreket, Zsuffa-nővéreket, Kneffly kisasszonyokat (Cservenkáról), Kiss Irén, Fontányi Vilma, Felicidész Aranka, Nagy, Kahn Luiza, Berkovits, Till, Trebitscher stb. kisasszonyokat Kuláról. A valóságnak megfelelően adjuk meg dr. Récsesi Ede, Zányi István, Dudás József és Pocta Ferenc uraknak mint rendezőknek az elismerést fardozásuk, valamint Zeiss Lipót vendéglősnek ügyes és figyelmes vendéglátásáért, végül Wahl János cservenkai zenekarának minden ízében megfelelő és korrekt talpalávalójáért, megannyi tényező, amelyek a vigalom jó sikerének tagadhatatlan előmozdító voltak.

Aa újvidéki lövészek Vinkovcén. A vinkovci díjlövészt ünnepélyen Újvidékről Häfner Rezső főlövészemter vezetés alatt Ávi N., Balla Emil, Faith Ferenc, Geiger József, Rozmir József, ifj. Spiller József, és Stengel József, képviselték az újvidéki lövészesegyletet. A céllovészeten leginkább az újvidéki lövészek tűntek ki, kik a legtöbb és legelső díjakat nyerték el. A két első díjat, mely egy gyönyörű kivitelű arany serleg és három db. es. kir. aranyból áll ezüst foglalatban, Häfner Rezső nyerte.

Színészeink, mint az alábbi értesítésből látható, október 5-én kezdik meg az évadot. Minden ajánlatnál többet érhet az értelmiségnek azon hármas körülmény, hogy Rakodezay szinagázgató intelligenciáját, szakhivatást és pénzt reprezentál egyszerűsind. Biztos adataink vannak, hogy nem tartozik az utánvételes szinagázgatók közé és ha anyagi jólétre törekszik itt helyben, ennek a tettének főorgója az, hogy színészeit jól elláthassa, a jövőben még külön öröket szerezzen, sőt neveljen magának. Fehérváry Ottó, a körünkben időző ügyvezető,

ha egy levelező lapon (e lap kiadójához címezve) meghivatik, bárkinél szivesen megjelene és igényeit előjegyzésbe veszi. A bérletet elég idő lesz október első napjaiban kifizetni, midőn már a társulat amugy is be fogja magát mutatni.

Előleges színházi jelentés. Alóírott szinagázgató ezennel tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, miszerint Zombor sz. kir. város nagykertinteti hatóságától színelőadások tartására engedélyt nyertem. Előadásaink sorozatát f. évi október hó 5-én szerdán Szigeti József „Toldi Miklós” történeti színművel kezdi meg társulatom, melynek tagjai a következők: Nők: Némethy Gizella, operette és népszínmű primadonna. Mátray Margit, operette kóloratur énekesnő. Behuny Gyuláné, operette alt énekesnő és komika. Angyal Ilus, operette énekesnő és naiv színésznő. Dombay Mihályné, drámai szende és szentimentális tragika. Szentessy Ilona, tragikai hősnő és anya színésznő. Láng Ilon, vígjátéki szende színésznő. Szöllősy Hermin, másod anyaszínésznő. Fehérváry Mari, segédkomika. Bérassy Mari, magántáncosnő, segédszínésznő és karénekesnő. Benkő Ida, Mezey Róza, Gálfi Gizella, Graspointer Julia, Molnár Hermin, Gombos Irén, karénekesnők és segédszínésznők. Férfiak: Rakodezay Pál, tragikai jellemszínész (igazgató, főrendező). Fehérváry Ottó, bonvivant, komikai jellemszínész (ügyvezető). Mihálka Géza, bonvivant, komikus, operette buffó (rendező). Kövi Ede, operette tenor, szerelmes és jellemszínész (rendező). Dombay Mihály, hősszerelmes és szalonszínész. Csige Lajos, operette bariton és népszínmű énekes. Sió Ferenc, hősszerelmes és jellem. Andrassy Mihály, operette bass buffó, hős és víg apaszínész. Palotay Gyula, másod apa és karénekes. Falvi József, másod rangú drámai színész és karénekes. Báthory Mihály, karvezető és segédszínész. Mezey Kálmán, másod rangú jellemszínész és karénekes. Keeske-méti Miklós, segéd komikus, karénekes. Julász Károly, segéd apa és karénekes. Baksay Lajos, segéd komikus és szabó. Erdélyi Zoltán, segédszínész és karénekes. Graspointer Antal, karmester. Takács Kálmán, sugó. Meleher Rezső, pénztáros. Sütő Imre, főruhátáros. Szombati Béla, szinlaphordó és kellékes és teljes zenekar. Misorom főleg oly darabokra terjeszkedik, mik a zombori színházban kevésbé ismeretesek. Mindenekelőtt a legújabb művek, miket becses figyelmükbe ajánlok a következők: Új modern vígjátékok, drámák és színművek: Arany halak. Sarah grófnő. Virágfakadás. Klefka. Ál jómberek. Tékozló apa. Porrier úr veje. Tudtán kívül kém. Aranylakadalom. Francillon (Dumas legújabb vígjátéka). Csallhatatlan. Keresd a szívet (Jókai Mór legújabb műve). Új operettek és népszínművek: Mikádó, vagy Titipú városa. Eleven ördög. Cigánybáró. Uff király. Fortunio bájda. Donna Juanita. Orpheus az alvilágban. Nap és hold. Fekete dominó. Ripp van Winkle. A subane. Közörlötlen gyémánt. Felhő Klári. Paraszt-kisasszony. Igmándi kispap. Rab. Lenec. Rebekka. Falú esűfja. Szökött asszony (Csiky Gergely legújabb népszínműve) stb. Remekművek stilszerű díszes kiállítással, mikhez a díszleteket Lehman Mór budapesti művész festi, a kasirozott fegyverféléket Riedl János az operaház kasirozója, a butorokat Lingel József az operaház esztergályosa készítették: Julius Caesar, Lear király. Harmadik Richard, Velencei kalmár, Tévedések játéka. Két veronai ifjú (Shakespeare klasszikus művei.) Fősvény. Dandin György. Tudós nők. Kénytelen hásszág (Molièrenek művei). Aesopus a mese királya (Rákossy). Szigetvári vértanúk (Jókaitól). Az ember tragédiája (Madách remek költeménye). Szép Melusina a tengeri habléány, tüneményes látványosság (Csepreghytől). Sem hazai, sem külföldi szinpadokon szíre nem került remekek, általunk előadva: Felhők, Aristophanes vígjátéka. Sakuntala hindu dráma, világhírű jelessége a szinrodalomnak, Goldmark zenéjével és hindu stílusban festett díszletekkel. Bérlet ár: Proscenium páholy 50 előadásra 175 frt a többi páholy 50 előadásra 150 frt — 20 előadásra: Zsölveszék az első és második sorban és erkélyszék első sorban 16 frt. Zsölveszék a 3—6. sorban 12 frt. Zártzék a 7—8. sorban és erkélyszék a 2-ik sorban 10 frt. Zártzék a 9—10. sorban 8 frt. Karzati ülőhely 6 frt. Szinlaphérlét: Egész idényre 1 frt. A szinlaphérléttel a szinlaphordó van megbízva, ki a szinlaphérléttel nyugtázza. A bérleteket ügyvezető Fehérváry Ottó ír fogja eszközölni, ki e célból a n. é. közönségnél tisztelettel teendí. Melyen tisztelt közönség! Midőn Zombor városa kitüntet azzal, hogy színházában kiesiben mutathassuk be az élet jelenégeit, társulatom és magam érezzük, hogy munka és ambícióval kell kiérdemelnünk a n. é. közönség pártolását. Hiszem, sikerül is darabjaink stilszerű, rendszeres betanításával a színművészet iránti érdeklődést föntartani. Társulatom fiatal tanulni vágyó tagokból áll, kik eddig is nagy szinpadokon, tetszéssel működtek, a magánéletben pedig kifogástalan jellemükkel érdemelték ki a közönség becsülését. Legfőbb óhajunk Zombor hazafias és jóakaró műpártolóinak is rokonszenvét fölkelteni, annyira, hogy magvas és nemesebb irányú műveket mentül nagyobb számban hozhassunk szíre. Zombor, 1887. szeptember 21-én. Hazafias üdvözléttel aláztos szolgálja Rakodezay Pál, szinagázgató.

Az 1888. évi pécsi általános mű-, ipar-, termény és állatkiállítás. Már említettük, hogy Pécsen a Dunántúl e legjelentékenyebb városában nagyobbzabású kiállításra készülnek, mely 1888-ban aug. 12-től szept. hó 12-ig tartatik meg. A kiállítás tervezete igen előnyösen elitt a szokásos vidéki kiállítások tervezetétől. E kiállításban a regionalis és szakkiallítások s illetve országos és helyi érdekek lesznek összekapcsolva. a) Baranyamegyéből minden mezőgazdasági, poraszati, erdészeti, bányászati és egyéb ősternény valamint állatok. b) Külföldről az a) pont alatt felsorolt termények csak annyiban, a mennyiben azok Magyarországon csak igen gyéren vagy épen nem fordulnak elő. c) Kézmű- és gyáripareikkek Baranya, Somogy és Tolnamegyék, vagyis a pécsi kereskedelmi és iparkamara egész területéről. d) Magyarország egyéb megyéiből olyan iparcikkek, melyek az 1881. XLIV. t. e. alapján állami kedvezményekben részesülő gyárakban állítottak elő e) A királyhágon túl levő megyékből a fonó-, szövő- és bőr- ipar cikkei. f) Háziipari cikkeek Magyarország minden vidékéről. g) Új találmányú iparcikkek, újszerkeztű ipari munkagépek és szerszámok Magyarország minden vidékéről és a külföldről is. h) Művészeti és régészeti tárgyak Magyarország egész területéről. i) Pécs-Baranya tanügyi állapotát feltűntető tárgyak. Bejelentések a kiállításra f. évi december hó végéig fogadtatnak el. A kiállítás a tornatérén s az azon levő középületekben és

Melléklet a „Bácska” 76-ik számához.

Építendő csarnokokban tartatik meg. A kiállítás összes területe 13600 méter. A kiállítás rendezése a pécsi kereskedelmi és iparkamara és a baranyamegyei gazdasági egyesület köréből indul ki. A folyó évi szeptember hó 17-én megtartott kiállítási nagytalálkozó megállapított a kiállítási szervezési szabályzat s megalkotott a végrehajtóbizottság s a különböző szakbizottságok. Ugyanezen alkalommal megválasztott kiállítási elnöknek N. Nádasy Kálmán földművelésügyi tanácsos, egyesületi elnök, másodelnöknek Aidinger János kir. tanácsos, polgármester, alelnököknek Ráth Mátyas kamarai elnök és Csepr Schapringger Joachim bankháztulajdonos, kiállítási titkárnak pedig dr. Záray Károly közigazd. előadó és kamarai titkár. Pécs város és Baranyamegye közönségének a kiállítás iránt már eddig is tanúsított lelkesedő érdeklődése és áldozatkészsége s a kiállítás rendezésében közreműködők ügybuzgósága a kiállítás sikerét illetőleg a legjobbat engedik remélni.

Vasuti menetrend 1887. évi június hó 1-től.

Szegedtől Eszékig.	személy.	személy.	gyorsv.	omn. v.	Közlekedési esetben pénz-n.
Szeged indul	8.00	11.44	8.50		
Horgos érkezik	8.40	12.25	9.36		
Pálics indul	9.15	1.00	10.15		
Pálics érkezik	9.46	1.02	10.17	5.40	9.00
Szabadka érkezik	9.34	1.20	10.36	6.00	9.20
Szabadka indul					
Tavankút			5.25	2.10	6.40
Bajnok			6.05	2.50	7.20
Militics			6.33	3.21	7.49
Zombor			7.24	4.10	8.42
Szt.-Iván			8.05	4.53	9.27
Szánta			8.40	5.28	10.02
Gombos érkezik			9.02	5.52	10.24
Erdőd indul			9.21	6.11	10.43
Dálya			10.40	7.24	11.43
Dráva-Szarvas			11.29	7.46	3.28
Eszék érkezik			11.56	8.13	3.51
			12.33	8.50	4.21
Eszéktől Szegedig.	személy.	gyorsv.	személy.		
Eszék indul	7.01	3.30	11.20		
Dráva-Szarvas	7.42	4.13	11.49		
Dálya érkezik	8.11	5.04	3.38		
Erdőd indul	8.31	5.24	3.58		
Gombos érkezik	9.22	6.24	5.08		
Szánta	9.41	6.46	5.29		
Szt.-Iván	10.01	7.09	5.51		
Zombor	10.42	8.10	6.53		
Militics	11.05	8.38	7.21		
Ujváros	11.56	9.37	8.16		
Tavankút	12.19	10.02	8.40		
Szabadka érkezik	12.55	10.42	9.19		
Szabadka indul	5.35	2.35	5.10	6.30	8.10
Pálics érkezik	5.54	2.53	5.29	6.48	8.29
Horgos indul	5.56	2.55		6.49	
Szeged érkezik	6.35	3.34		7.27	
	7.16	4.13		8.06	
Zombortól Budapestig.	gyorsv.	személy.	gyorsv.		
Zombor indul	6.53	10.42	8.10		
Szabadka érkezik	9.19	12.55	10.42		
Szabadka indul	9.53	2.25	11.22		
Kélebia			2.42	11.46	
Kis-Szállás			10.19	3.00	12.14
Kis-Kőrös érkezik			11.10	4.07	1.54
Kis-Kőrös indul			11.17	4.14	2.09
Budapest érkezik			1.42	7.30	6.50
Budapestől Zomborig.	személy.	gyorsv.	személy.		
Budapest indul	8.00	2.28	9.15		
Kis-Kőrös érkezik	11.16	4.45	2.08		
Kis-Kőrös indul	11.23	4.52	2.23		
Kis-Szállás			12.31	5.42	4.09
Kélebia			12.48		4.37
Szabadka érkezik			1.03	6.06	5.00
Szabadka indul			2.10	6.40	5.25
Zombor érkezik			4.53	9.27	8.05
Szabadkától Belgrádig.	expressz.	gyorsv.	gyorsv.	személy.	
Szabadka indul	8.59	1.46	6.18	6.15	
Csantavér			2.29	6.42	
Topolya			3.05	6.52	7.07
Hegyes-Feketehegy			3.42	7.11	7.31
Verbász-Kula			4.11	7.25	7.54
Ó-Kér			4.39	7.41	8.16
Kiszacs			5.08		8.34
Ujvidék			10.51	5.55	8.18
Zimony érkezik			12.19	9.04	9.53
Belgrád			12.32	9.31	10.10
Belgrádtól Szabadkákig.	expressz.	gyorsv.	gyorsv.	személy.	
Belgrád indul	2.34	5.35	5.55	5.16	
Zimony indul	2.48	6.03	6.30	5.48	
Ujvidék	4.23	7.44	8.12		
Kiszacs			10.30	8.35	
Ó-Kér			8.15	10.57	8.54
Verbász-Kula			8.31	11.30	9.18
Hegyes-Feketehegy			8.45	11.55	9.37
Topolya			9.04	12.36	10.05
Csantavér			9.21	1.04	10.26
Szabadka érkezik			6.08	9.41	10.52
Szabadkától Bajáig.	gyorsv.	személy.			
Szabadka (vendéglo) indul	5.45	2.45			
Csikéria			6.32	3.20	
Bács-Almás			7.18	3.52	
Bikity-Borsód			8.02	4.26	
Baja érkezik			8.52	5.02	
Bajától Szabadkákig.	személy.	gyorsv.			
Baja indul	10.26	6.50			
Bikity-Borsód			11.05	7.51	
Bács-Almás			11.45	8.47	
Csikéria			12.10	9.21	
Szabadka (vendéglo) érkezik			12.40	10.00	
Kis-Kőröstől Kalocsáig.	gyorsv.	személy.			
Kis-Kőrös (vendéglo) indul	11.37	5.05			
Kecel			12.12	5.33	
Óreg-Csertő			12.44	6.00	
Kalocsa érkezik			1.11	6.23	
Kalocsától Kis-Kőrösig.	személy.	gyorsv.			
Kalocsa indul	9.25	2.14			
Óreg-Csertő			9.49	2.43	
Kecel			10.23	3.25	
Kis-Kőrös			10.46	3.52	

Észrevétel. A köverson nyomott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.

A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerinti van ki-tüntetve.

Pápai jubileum. XIII. Leo pápa félszázados áldozári jubileuma alkalmából befolyt pénzbeli adományokról. III. közlemény. Koczkár Aranka gyűjtőjében (69. sz.): Koczkár Aranka 5 frt. — Városov Lászlóné gyűjtőjében (63. sz.): Városov 1 frt. Városov László 1 frt. Kramberger 1 frt. Blüh 20 kr. N. N. (olvashatlan)

25 kr. Horváth József 40 kr. Kohn Ármán 25 kr. Pus-kás Ágost 25 kr. Andries Mária 20 kr. Gyuritz 10 kr. Knebeir Mátyas 10 kr. Raics Marianna 6 kr. Hercen-berger Károly 10 kr. Pavlovskyné 10 kr. Urchel-bacher 5 kr. öz. Hamederné 40 kr. Lukics Béláné 50 kr. Kovács Józsefné 60 kr. Bosnyákné 10 kr. Hettes-heimer Fáni 50 kr. öz. Városov Paulina Efrt. öz. Paresetics Mátyasné 1 frt. Városov Tivadár 50 kr. Rö-mer Borbála 20 kr. Városov Klemike 14 kr. Összesen 10 frt. — Husvéth István gyűjtőjében (28. sz.): Husvéth István 1 frt 50 kr. Husvéth Mária 1 frt 50 kr. Hus-véth Károly 50 kr. Husvét-Drescher Paulina 50 kr. Husvéth Károlyné 50 kr. ifj. Husvéth István 25 kr. Husvéth József 20 kr. Husvéth Gyula 10 kr. Husvéth Nándor 10 kr. Husvéth Giza 10 kr. Husvéth Etel 5 kr. ifj. Husvéth Károly 5 kr. Ratkó Zsigmond 20 kr. Raab János 10 kr. Pratzner Nándor 5 kr. Mayer Károly 1 frt. Zombori Katica 5 kr. Pratzner Kata 5 kr. Uhlarik P. 50 kr. Pratzner Béla 5 kr. Asztalos Pál 5 kr. Asz-talos Ferenc 5 kr. Összesen 7 frt 45 kr. — Jauch Fe-renc gyűjtőjében (33. sz.): Stebler Antal 20 kr. Nickel Antal 20 kr. Bagó Szidónia 30 kr. Staudacher Anna 50 kr. Molnár Etelka 10 kr. Knippl Gáspár 10 kr. Knippl Zsófia 5 kr. Knippl Borbála 5 kr. Raisz Irén 20 kr. Raisz Ilon 20 kr. Raisz Sándor 20 kr. Szaich Vilma 20 kr. Dörner Mátyas 10 kr. Stebler Jozsefné 10 kr. Dörner Szofia 10 kr. Jauch Ferenc 40 kr. Összesen 3 frt. — Paresetics János gyűjtőjében (42. sz.): Kraujner Andria 10 kr. Szlavikovics Jakab 10 kr. Kresmar János 10 kr. Paresetics József 20 kr. Paresetics Lórika 10 kr. Kekez Sztipán 10 kr. Kekez Magdalena 5 kr. Pareset-ics Antal 10 kr. Paresetics Nikola 10 kr. Pareset-ics Ferenc 10 kr. Paresetics Vranko 10 kr. Kraujner Péra 10 kr. Paresetics Gergely 10 kr. Matizevics Jovan 10 kr. Szlavikovics Iván 10 kr. Csuvardics István 10 kr. Paresetics János 50 kr. Csapó Mari 10 kr. Dorotity Katica 10 kr. Paresetics Kata 10 kr. Dorotity Alojzia 10 kr. Paresetics Emilia 10 kr. Paresetics Gerő 10 kr. Paresetics Manda 20 kr. Paresetics Pavkó 10 kr. Pareset-ics Amália 10 kr. Paresetics Sztipán 10 kr. Pareset-ics Gyula 10 kr. Paresetics Vranó 10 kr. Pareset-ics Kata 10 kr. Mattity Sztipán 5 kr. Mattity Malesa 5 kr. Mattity Márton 5 kr. Mattity Kata 5 kr. Gromilovics Kata 10 kr. Paresetics Mária 5 kr. Dorotity Vranó 10 kr. Dorotity Anka 5 kr. Összesen 4 frt 15 kr. — Radicsévics Sándor gyűjtőjében (45. sz.): Radicsévics Sándor 1 frt. Vujevich Lajos 1 frt. Radicsévics Béla 1 frt. Lovrich Endre 50 kr. Allaga Hugó 20 kr. Demet-rovics Emil 20 kr. Agyics Mihály 10 kr. Radicsévics Sándorné 1 frt. Lódog Simon 1 frt. Fratrics Sándor 10 kr. Vukovics Pál 10 kr. Ballon György 10 kr. Dzsini-ics Xaveria 10 kr. Pasztrovics Márkó 10 kr. Sztoliesics Jó-zsef 10 kr. dr. Pavlovics Gyeno 20 kr. Lukics Jakab 10 kr. Heller József 20 kr. Összesen 7 frt 10 kr. — Zarubszky János gyűjtőjében (64. sz.): Bosnyák Marián 30 kr. Bosnyák Péterné egy törülközőt. Zarubszky Já-nos 1 frt. Bosnyák Antal 1 frt. Bosnyák Tuna 20 kr. Bosnyák Ferenc 1 frt. Bosnyák Gyuláné egy törülkö-zőt. Bosnyák Teréz egy törülközőt. Lukics István 1 frt. Lukics Jakab 1 frt. Lukics Antal 1 frt. Lukics Manda egy törülközőt. Beretity István 20 kr. Beretics Gábor. Julia 1 frt. Szaich Gergelyné. Szaich Mátyas egy törül-közöt. Gergics-Matariés Borbála 50 kr. Bosnyák Antal 10 kr. Ewald Jakab 50 kr. Vukovics Mihály 30 kr. Mandl Fülöp 40 kr. Paresetich Karolin 20 kr. öz. Mai-zur Margit 40 kr. öz. Mattos Kata 20 kr. Czirinke Emma 20 kr. öz. Lukics Mártonné 30 kr. Lezvegy Klára 30 kr. Pekanovics-Bosnyák Julia 50 kr. öz. Gruber Anna 40 kr. Filip Ailam 50 kr. Császár István 50 kr. Stefatics György 10 kr. Orehoja Mihály 20 kr. Ale-zies Ferenc 20 kr. Hippich Péter 1 frt. Sztarnagy Sándor 40 kr. Milla Márton 20 kr. Budimacz Antal 20 kr. Vodenicsar Bara 10 kr. Egyéb adományból 1 frt 50 kr. — Összesen 16 frt 90 kr. — Az eddig közölt gyűjté-sek főösszege 256 frt 78 kr. — A tisztelt ivartörök ké-retnak gyűjtőiket mielőbb Sándor Béla főispán ur ömeltóságához, vagy alulírottához beküldeni. Zombor, 1887. szeptember 20-án. Dr. Margalits Ede, a központi bizottság titkára.

Nagy tűz mutatkozott kedden este 7—9 óra között a kupuszina határ felől. Állítólag a Stein-féle szállalon egy tömeg szalma égett el.

A magyarországi községi és körjegyzők országos központi egyesülete h. hó 21-én tartotta meg évi rendes közgyűlését Budapesten. A gyűlésen megválasztott részt vett Radimeczky Ferenc topolyai, Eimann László új-szivaci és Zsupánszky Lyubomir ó-sziva-i községi jegyző. Az egyesületi választmány ugyanez alkalommal számolt be a múlt évi közgyűlésen kihirdet-tett amlapályzat eredményéről is, mely a jegyzői munka-kör átnevezését kívánta. Egyik pályanyertes Zsupánszky Lyubó Ó-Szivac derék jegyzője, aki a 100 frtnyi pályá-díjat a jegyzői árvaházra ajánlotta föl. A kiváló szak-embert az Isten éltesse.

Gyászhir. Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk rokonaink- és ismerőseinkkel, miszerint feledhetlen anyánk, leányom, menyem, illetve testvérünk öz. Birvatszky Milánné szül. bajsai Zákó Maja f. évi szeptember hó 21-én reggeli fél 7 órakor, rövid szenvedés után, életé-nek 35-ik évében, jobblétre szenderült. A boldogultnak hullt tetemei 1887. évi szeptember hó 22-én 4 órakor fognak beszenteltetni, a szt. Györgyrol címzett templomba vitetni és onnan a nagy szertemetőbe örök nyugalomra tetetni. Zomborban, 1887. évi szeptember hó 21-én. Béke lebegjen a feledhetlen emléke felett! Birvatszky György, Birvatszky Péter, gyermekei. Öz. Birvatszky Erzsébet, napa. Öz. Zákó Péterné, anyja. Millassevics szül. Zákó Szandi, nővére. Zákó Milán, Zákó István, fiverei. Dr. Tatits Milutin, Dr. Millassevics Sándor, sógorai. Zákó szül. Mihajlovits Melani, sógorja. — A közszertetben és becsületben állott hölgynek váratlan halálhíre lesújtó-lag hatotta meg városunk mindkét ajku értelmiségét. A boldogultban városunk egyik tipikus kedves alakja mult ki. Az ő örökké mosolygó szelid arca, ritka jó szive, a szegények iránti páratlan bőkezűsége, minden társaséleti nemes köztgyben való tevékeny részvétele, magát a nyelvi és vallási korlátokon ritka fölvilágosultsággal példásan tullező elfogulatlanúság, közmondásos kedvessége, általános tiszteletet és ragaszkodást biztosítottak neki minden körben. Üdv és béke szép lelkeinek az égben, testének az anyaföld ölében!

Szép ünnepe van a mai napon Monostorszeg-nek, illetőleg az elemi tanfolyagnak. Ugyanis ma szentelik és állítják fel b. e. Palich János volt ottani plébános és érseki iskolátogató síremlékét, melyet az oktatástígy fáradsáttan harcosának halálból és tiszteletből ezen espe-ri kerület tanfolyagbarátai emeltek. Az ünnepély részle-teiről jövő számunk hoz értesítést.

Ellenőrzési szemlék. A cs. és kir. 23-ik gyalogezred hadkiegészítési keretébe tartozó járasokra nézve a f. évi ellenőrzési szemlék a következő napokon és helyeken mindenkor reggeli 9 órakor fognak meg-tartatni: 1. Október hó 10-én Bajmokon, Bajmok köz-szégre nézve. 2. Október hó 11-én Almáson, Katymár, Madaras és Mélykut községre nézve. 3. Október hó 12-én Almáson, Jankovác, Kis-Szállás, Tataláza, Rém és Mate-ovics községekre nézve. 4. Október hó 13-án Almáson, Almás és Kunbaja községekre nézve. 5. Október hó 17-én Baján, Báthmonostor, Baracska és Bikity közsé-gekre nézve. 6. Október hó 18-án Baján, Borsód, Csá-tyos, Felső-Szt.-Iván és Vaskut községekre nézve. 7. Október hó 20-án Garán, Béreg, Dautova és Szántova községekre nézve. 8. Október hó 21-én Garán, Csata-alja, Gara és Rigyica községekre nézve. 9. Október hó 24-én Apatinban, Ó-Sztapár, Bogojeva, Doroszló és Prigl-Szt.-Iván községekre nézve. 10. Október hó 25-én Apatinban, Kupuszina, Monostorszegh és Bresztovác köz-ségekre nézve. 11. Október hó 26-án Apatinban, Apatin és Szánta községekre nézve. 12. Október 27-én Zom-borban, Bezdán, Kolluth, Gákova és Krusevica közsé-gekre nézve. 13. Október hó 28-án Zomborban, Cso-noplya, Ns.-Militics és Sztanisits községekre nézve. 14. Október hó 29-én Zomborban, Ó-Szivac, Uj-Szivac és Keryaja községekre nézve. 15. Az utolsó szemle f. évi november hó 15-én Zomborban a cs. és kir. hadkiegé-szítési parancsnokságnál. A katonaság részéről a zom-bori járásban Farádi Vörös Tibor cs. és kir. főhadnagy, a többi járásban pedig Babics Miklós cs. és királyi szá-zados fognak részt venni. Kelt Zomborban, 1887. évi szeptember hó 18-án. Schmausz Endre, alispán.

Öngyilkossági kísérlet. A napokban egy alig 15 éves hajadon a Ferenc-csatornába ugrott, de a közelben levő halászköz szerencsésen kimentették. Tet-tének kulesát kezükbe adja az alábbi rendőri közle-mény: Ott Mihály, helybeli borfogyasztási ügynök, 5010. k. sz. a. fenytő följelentést tett fogadott leánya, a 14 éves 8 hónapos Lippert Anna nevében egy helybeli gy-a-korló orvos ellen azért, mert ez a leányt gyógykezelt-e s ennek folyamán az ő védtelen helyzetével embertele-nül visszaélt. A panaszjegyzőkönyv már áttétettet a kir. ügyészséghez. — Nem közölnök ezen kellemetlen és hi-hetetlen adatokat, ha nem beszélne ezekről az egész város — természetesen felháborodva és moralizálva, de azt nem kutatva, hogy vajjon a vád igaz-e vagy sem? Egy jőnevű orvos renoméját éppen olyan kiméltlenség-ök nélkül megrongálni, mint amily brutalitás egy véd-telen kis leányt tönkre tenni. Eppen azért legyenek sze-vegek mindazok, akik kárörvendőknek látszani nem akar-nak, a bírói ítéletig függőben tartani véleményüket, nem pedig az állítólagos sértett fél iránti kora i rokonszeny-ből egy vádolt, de el nem ítélt embert erkölcsileg meg-ölni. Ezt kívánja az elfogulatlanság s az egyenlő mér-ték elve.

Miniszteri rendelet a postai betétkönyvees-kéknek szabályellenes rövid uton történő végkiegényli-tését illetőleg. Gyakrabban előfordul, hogy a közvetítő hivatalok a felek kérésére és sürgetésére a betétköny-vecskéket rövid uton végleg kiegyenlítik. Minthogy pe-dig a betétkönyvecskéket végleges kiegyenlítése a Szá-bályozó Rendelet 50. §. 2. pontja szerint csak a posta-takarékpénztár utján való fölmondás és az általa kia-dott utalvány alapján történhetik, a közvetítő hivatalo-kat a rövid uton való végleges kiegyenlítésektől ismél-telten és szigorúan eltiltom. Ha a felek kívánják is az azonnal való teljes visszafizetést, a közvetítő hivatalok ettől tartózkodjanak és a betéttőkét az 50. §. 1. pontját szigorúan szem előtt tartva, az 50. kr. betétminimum visszatarthatásával fizessék ki. Világosítsák föl azonban a betevőket, hogy még fenmaradt tőküket a postataka-rékpénztár utján mondják fel, mely azt a kijáró kama-tokkal együtt, melyek összegét a közvetítő hivatal amugy sem ismeri, lehetőleg még postafordultával ki fog utal-ványozni.

Iskolaszéki ülés volt szerdán délután 4 óra-kor. Erdemesebb tárgyai: az apáca-főnöknő átírata, melyben jelenti, hogy egyvel több tanerő vált szükség-sessé és így 300 frt új kiadás mutatkozik. Továbbá jelenti, hogy a szülők óhajára 11—12-ig különórát ki-vánnak adni a női kézimunkából. E kérésnek csak a negyedik osztálytól kezdve adható hely, nehogy túlter-helés álljon be. Azon körelemnek, hogy fejtenkint havi 10 frttal két szolgáló alkalmaztassék, föltételeken hely-adatak s a tényleges szükség kúphatolására elnöklő apát ur vezetésével Mihályi, Tárcazy és Molnár István urak kiküldetnek. Az apáca-iskola I. osztályában 101-en vannak, a III.-ban csak 96-an s mégis a III. osztály párhuzamos, nem az első. Tekintve, hogy a szelencsei leányosztályban 121 gyermek van beírva, ezekből 25—30 közelebb lakó az apácákhoz utasítottak s így a 130 főre szaporodó I. osztály lesz párhuzamos a III. helyett. Kér-még a főnöknő 6 padot, számológépet, énekállványt stb. Ezek beszerzésével az igazgató bizatik meg. Mattarits Péterrel a gradinai iskola házbérszerződése 3 évre me-gújittatik. Dsinitics Antal és társai a kerynejai út mentén új iskola nyitását kérelmezik s arra lakást és fűtőt aján-lanak föl. Az iskola után sóvárgók kérésére föltételeken teljesítettik, ha egy kiküldött bizottság a tankötelesek számáról és a pénzerő állásáról kedvezően fog meggyő-ződni. Bergerné Gräff Anna kéri, hogy a bánati iskolá-ból helyezték át a beltérre, mert gyengén tud bunye-vácul s állapota miatt terhes neki oda járni. Több ol-dalról megjegyeztetett, hogy a tanszemélyzet, ha érdeke-hozza magával, tud bunyevácul; ha pedig ellenkező ér-dekek mutatkoznak, mindjárt nem tud. Továbbá lehe-tetlennek mutatkozott, hogy Zomborban tanerő folyom-dhatott s megválasztott bunyevác nyelv tudása nélkül; holott a belvárosban e segédnyelvre szintén szükség van. Végül tekintve, hogy az iskolaszéknek nincs oka hatá-rozatát megváltoztatni, szavazás rendeltetett el, 6-an a kérv

kezeti iskoláknak közpénztárból való segélyezését szabályozó törvényekre, indítványozza, hogy kérvény intézkedések a közgyűléshez, mely szerint az iskolai segély 3000 frttal a római kath. résznek megjavítandó, mint-hogy a megállapítás óta hét új osztály állított fel s még most is több osztályban 100-on fölül van tanuló. A jogos és indokolt kérvény beadása egyhangulag elfogadtatik. Az üres szállási tanítói állásra folyamodtak: Zvekán József bajmoki, Karácsonyi Anna, Tyepliecki Anna és Matusék Zsigmond helybéli tanító. Matusék Zsigmond három ellen tizenegy szóval megválasztott. A Falcione-öztöndíjra folyamodtak: Jakobb Lajos II., Kostyák Lajos II., Radics Aladár VI., Kapp József IV., Jablonkay Géza II., Gerresch János V., Heves Pál V., Józics Alajos VI., Pékánovits Vince IV., Frank Mihály VIII. oszt. tanuló és Mayer Nándor II. éves joghallgató. Frank és Heves 12-12 szavazattal ajánlatnak a közgyűlésnek. Idevonatkozólag egypár szavunk van. Egyik folyamodó dacára, hogy a legmagasabb osztályú s dacára, hogy az iskolaszék régen elvileg kimondta s eddig meg is tartotta a legfelső fokú tanuló pártolását, egy voksot se kapott, azért mert állítólag vélegény. Ezen állítólagos tény sokféleképp lehet ugyan elbírálni; de elfogulatlanul senki se számíthatja hátránynak azt, aminek ellenkezőjét előnyül nem számítaná. Mert hiszen se a testamentum nem zárja ki a jogból az „eljegyzetteket,” sem soha senki sem mondotta még sehol komolyan, hogy nem lehet jó jogász az, aki jegyben jár. Az illető tavál is folyamodott mint nem vélegény és senki sem hozta ezt föl mellette érvül; hát mért árt neki, hogy most állítólag vélegény? Vajjon mit tesz a tanács vagy iskolaszék akkor, ha ő ezen minőségét elhallgatja, mint ahogy akárhány Falcione ösztöndíjas elhallgattatná, hogy ő szerelmes? Nemde akkor ajánlották és pártolták volna, mint olyan ifjút, aki anyagi gondokkal küzdve is letette az első alapvizsgálatot a maga idejében s különben sem eshetik kifogás alá? Vagy mit tennének akkor, ha ő ma azt mondja, hogy nem vélegény többé? Hiszen a vélegénység nem kvalifikáció, tehát nem is lehet diszkvalifikáció. Referens.

A pénzügyi adminisztráció reformjának alapelvei, mint a fővárosi lapok írják, meg vannak immár állapítva a pénzügyminiszteriumban. A reform a pénzügyigazgatási, adóhivatali, bélyeg- és illetékszabási adminisztráció egyesítésének eszméjéből indul ki oly módon, hogy minden megyében lenne egy ily egyesített hivatal (kisebb szomszédos megyék közül kettőre terjeszték ki egy ily hivatal működési köre). A reformtól különben csak igen kis mértékben várják a személyzet létszámának redukálását; a fő elönyt a koordinált pénzügyi hivatalok közt eddig folyt sok iratváltásnak megszűnésében látják, a mi nem csak az adminisztrációt teendő gyorsabbá, de az államkincstárra nézve pénzügyi előnyök is fog maga után vonni.

Irodalom.

Értesítés és felhívás az „Apollo” kargyjtemény második évfolyamára. Az „Apollo” kargyjtemény mai számával befejeztük az első évi folyamot. Ha nem is sikerült a lapot az annak megindításakor táplált remények mellett folytathatnunk, ha megbukott is a zongorázóknak szánt nagyobb rész, örömmel pillantunk vissza a megmaradt kisebb, de a dalokra nézve mindenesetre fontosabb részre: az „Aollo” kargyjteményre, mely úgy mint minden magyar irodalmi vállalat, nagy fáradság, idő- és anyagi áldozatba került ugyan, de legalább megmaradt, és ha a viszonyok meg fogják engedni, mindaddig meg fog maradni, míg az „Apollo” kargyjtemény úján partitúra és szolamokban az első „nagyobb magyar kargyjtemény” nem létesül. Az „Apollo” első évfolyama a következő férfi-karokat tartalmazza: 1. Beethoven L.: Isten dicsőisége. 2. Goll J.: Áld meg százszor... (A „Kolozsvári Dalkör”-nek). 3. Goll J.: Gyöngyvirágom. (A „Szegei Dalárdá”-nak). 4. Goll J.: A csónakos. (A „Debreceni Dalegyet”-nek ajánlva). 5. Bátor L.: Bűsű. 6. Szegedi E.: Ne néztél volna rám soha... 7. Zimay L.: Serenade. 8. Seyler Károly: Gyászkar. 9. Hoppe Dezső: Közleg a hajnal. 10. Otto Ferenc: Panasz. 11. Wilt Tódor: A köny. 12. Fischer C. J.: Erdei róza. 13. Kücken F.: Normann dala. 14. Goll János: Uram maradj velem! A „Komáromi Dalárdá”-nak ajánlva. 15. Abrányi Kornél: Dalárszózat. Első díjnyertes kar. 16. Lányi Ernő: Söhajtás. Második díjnyertes kar. 17. Magenbauer Lipót: Királyért, hazáért. Harmadik díjnyertes kar. 18. Szügyi József: Szeretném itt hagyni. Dicséretet nyert pályamű. 19. Szentirmay Elemér: Harci dal. Kossuth-induló. 20. Szentirmay Elemér: Dal a szép Margitról. Ballada. A 19. és 20. számú karok csak vezérkönyvben tartoznak az első évfolyamhoz. Szolamái a II. évfolyam első számában fognak megjelenni. Az „Apollo” második évfolyamát f. évi október havával kezdjük meg folytatónak s reméljük, hogy t. előfizetőink úgy tartalom, mint által tekintetében teljesen kielégítjük, kivált most, mikor az „Országos Magyar Daláregylet” központi választmánya azt határozta el, hogy az 1888. évben Szegeden előadandó 20 arannyal díjazandó kart szintén az Apollonak adja át, mi által a daláregylet választmánya az Apollót igen lekötözte, nemkülönben a közölt pályamunkák megbírálása körül kifejtett fáradozásával, a melyért ezennel köszönetet mondunk. Jövőre nézve lesz szerencsénk a legnevezetesebb német karikórtól is műveket magyar fordításokban közölni. A szellemi támogatás azonban még nem biztosítja a lap fennállását; kell, hogy az anyagiakat is megemlitsük, miért is felkérjük mindazokat, kik a múlt évi folyamról hátralékban vannak, hogy hátralékaikat minél előbb beküldeni sziveskedjenek; hogy tisztelt előfizetőink továbbra is támogassanak és az Apollót ismerőseik körében ajánlják, végre hogy a „dalárdák” karnagyai az 1886-ban Pécsen megtartott karnagyi ülésben adott szavukat beváltásák. A lap megvan, kéziratok vannak és lesznek, de az ország dalárdáinak legnagyobb része nincs az előfizetők sorában. S még azok is, melyek ott vannak, nagyobb részt csak egy-egy példányra fizettek elő s a szolamok leírására, melyet különben törvény tilt, többet költenek, mint a mennyibe azoknak tömeges megrendelése kerülne. Mert pl. az első évfolyamban közölt 20 kar partitúrája és szolama egy példányban évenként 2 frt 50 krba kerül, tehát mind a 18-20 kar egyes szolama évenként 50 krba jön és bármely szolam tetszésszerű mennyiségben kapható. Nem képzelhetem, hogy valaki 50 krért

20 kart írjon le, de még hozzá szükséges papírost is képes lenne szolgáltatni, pedig az „Apollo” kargyjtemény mind a 20 kar bármelyik szolamában 50 krért vesztegeti és annyi szolamot szállít, a mennyit valaki kíván. Az első egész évi folyamról teljes példányokkal partitúra és szolamokban 2 forint 50 krajcárnyi előfizetési árért, a szolamok mindegyikéből 50-50 krajcárért bármily mennyiségből még mindig szolgálhatunk. Kérjük előfizetőinket, hogy előfizetési pénzeiket postai utalvánnyal szeptember hó végéig az alább kitett kiadóhivatalhoz beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében megakadva legyünk. Előfizetési feltételek az Apollo kargyjtemény második évfolyamára. Egész évre egy vezérkönyv és négy szolamra 2 frt 50 kr., félévre 1 frt 25 kr. Egész évre csak a négy szolamra 2 frt 50 kr., félévre 1 frt. Egész évre egyes szolamra 50 kr. Budapest, 1887. szeptember hóban. Goll János az „Apollo” szerkesztő-kiadója. (6. ker. Lázár-u. 18. sz.) Pályázati hirdetés. A karének több lelkes pártfogója becses adományával újabb azon helyzetbe hozta az Apollo kargyjtemény szerkesztő-kiadóját, hogy az alábbi pályadíjakat tűzzön ki. 1. Első díj Szkupil József ur 50 frankot aranyban ajánlott fel egy 4-6 eredeti magyar népdalból, lassú és frissből álló egyvelegre férfi-karra szerkesztve. Együtt a felvett népdalok egy középmező énekhangra zongora-kísérettel is beküldendők, melyek az Apollo kiadásában is megjelenni fognak. 2. Második díj Rill Imre budapesti építész ur 30 frankot aranyban ajánlott fel; 3. Harmadik díj Gellert József es. és kir. udvari könyvkötő ur 20 frankot aranyban; végül. 4. Negyedik díj Kókai Lajos budapesti könyvkereskedő ur 10 frankot aranyban vagy könyvekben ajánlott fel. A 2., 3. és 4. díjat esetleg más, szabadon választott férfi-karra írt négyes is elnyerheti. A pályaművek, melyek tetszési alakban írhatók, terjedelmű azonban nem lehet kisebb egy nyomatot hangjegyv négyvednél és nagyobb egy nyomatot hangjegyv felénel, legkésőbb f. évi december hó 31-ig a szerző nevével, állását és lakását tartalmazó elzárt jellegű levélkével ellátva idegen kézírásban az Apollo kargyjtemény alóli szerkesztő-kiadójához Budapestre, VI. k., Lázár-u. 18. sz. a. küldendők. Az összes beküldött pályamunkák az Apollo kargyjtemény tulajdonába mennek át és egyedül ez lesz jogosítva azok kiadására és értékesítésére s a beküldött kéziratok nem szolgáltatnak ki. A pályaműveket egy a pályázók által megjelölendő magyarországi dalárda fogja megbírálni. A bíráló dalárda kijelölése akkép történik, hogy minden pályázó a jellegű levélke borítékjában megnevez egy dalárdát, melyet bírálólul óhajt. Az így legtöbb szavazatot nyert dalárdát a bírálásra fel fogjuk kérni. Ha két vagy több dalárda egyenlő számú szavazatot nyer, a pályadíjak kifizetése a szerkesztő-kiadóval egyetemben fogják azok sorából a bíráló dalárdát felkérni s egyúttal a bíráló dalárda kijelölését ellenőrizni. Ha a megválasztott dalárda a pályaművek megbírálását nem vállalná el, fentiek fognak egy más dalárdát felkérni. A pályázat eredményét, nemkülönben a pályanyertes művek szerzőit Ságly József ur „Zenelapja” fogja közölni. Budapest, 1887. szeptember hóban Goll János, az „Apollo” kargyjtemény szerkesztő-kiadója. (VI. k., Lázár-u. 18. sz. a.)

Ráth Mór fővárosi könyvkiadó kiadásában megjelent és beküldött: „Shakespeare színműveiből a 25. füzet. Ára 40 kr. V. Károly császár lemondása és végnapjai a szent yusti kolostorban. Irta Prescott V. H. Fordította P. Szathmáry Károly. Második kiadás. Ára 50 kr. Arany János hátrahagyott iratai és levelezése. Második füzet. Ára 40 kr. — Életéből. Igaz történetek. Örök emlékek. Humor. Utleírás. Irta Jókai Mór. 12-ik füzet. Ára 80 kr.

A Hoós János dévai zenetanár által szerkesztett „E. M. Daltár” 7-ik füzeté megjelent szokott művészi becsú tartalmával. Mindjárt a füzet elején Szabados Géza kintő „Magyar Abránd”-ját találjuk, melyet Zsádányi Armand, Kriek Jenő, Szöllősy Attila és Őrsi Csekő Gusztáv, valamint a szerkesztőnek egy egy sikerült dala követ. Eme életre való vállalat mindinkább megmutatja, hogy az eleibe tűzött célnak, a magyar zene tökéletesítésének, művésziébe tételének, nem csak igyekszik megfelelni, hanem meg is felel. Jó lelkümmerttel ajánlhatjuk tehát a t. zenekedvelő közönség becses pártfogásába. Előfizetheti az „E. M. Daltár” szerkesztőségénél Déván.

Közegészségügy az apatini járásban.

E járás főszolgabírája az 1887. évi XXII-ik védelmi-oltási törvények és az arra vonatkozó szabályzat alapján f. é. szeptember hó 12-én egybevitte a járás összes községi orvosait, hogy azok a járásorvossal egyetemben az oltás kerestülvitelének módjait úgy általánosságban, mint külön, minden egyes községre nézve állapítsák meg. Azok az ő ehölkete alatt a következő elveket és javaslatokat állapították meg:

1. Az oltás, illetőleg újraoltás üdvös közegészségügyi művelet, s annak törvényes kötelezettsége szükséges.
2. Az előző oltottaknál immunitás nincsen az oltás tekintetében.
3. Az állati oltóanyaggal való oltás célszerűbb, könnyebben és rövidebb idő alatt vihető keresztül, úgy egyes, mint tömeges oltásnál; igazságosabb és humaniztikusabb a karról-karra való oltásnál.
4. A felbörmetzés, reakövetkozó oltónyrk bedörzöléssel, célszerűbb a szurt oltásnál.
5. A rendes újraoltás a gyermekek 9 éves korában eszközöltessek.
6. A községek köteleztesenek a szükséges állati nyirk beszerzési költségeit fedezni.
7. Az állati nyirkot termelő telepek kivétel nélkül szigorú államorvosi felügyelet alatt álljanak.

Indoklás:

Ad. 1. Hogy az oltás, illetőleg újraoltás a himlőkóros esetek számát csökkenteni, a kór hevességét enyhíteni, az e kórból való elhalálozást nagy mérvben gyéríteni, az orvosi irodalom erre vonatkozó statisztikája, valamint saját bő tapasztalataink kétséget kizárólag bizonyítják. A kényszeroltás behozatala szükséges, mert az oltás a nép önkényre bízva, az ennek tudatlansága, közönye vagy rosszakarata folytán eszközölhető nem volna.

Ad. 2. Hogy a még be nem oltottaknál az oltónyrk megfogamzása irányában immunitás nincsen, bizonyítja azon tény, mely szerint oly években, melyekben

kifogástalan tehénnyirkkal oltottunk, az 5-600-ra menő először oltottaknál az oltás egytől-egyig sikeres volt. Az előző oltás sikertelensége nézetünk szerint az oltónyrk rossz minőségétől vagy az oltás hiányos technikai kivételétől függ.

Ad. 3. Hogy az állati védhimlő nyirkkal való oltás célszerűbb, könnyebben és rövidebb idő alatt keresztül vihető úgy egyes, mint tömeges oltásnál, igazságosabb és humaniztikusabb a karról-karra való oltásnál, bizonyítható azzal, hogy a sikertelen oltások arányszáma általánosságban véve esekélyebb, hogy semminemű betegség egyik egyénről a másikra át nem vihető. Itt megjegyzendő, hogy a leglelkümmertesebb és legszakavatottabb, mindig nagy időtöltéssel járó orvosi vizsgálat által sem lehet számos esetben kideríteni a továbboltásra használt gyermek egészségi állapotát; nem lehet tudni bujakkóros-e, görvélyes, vagy tüdővész-e, nem lappang-e benne egy heveny fertőző betegség: vörheny, kanyaró, stb. Ezen említett körök egyetlen egy esetének átvitele is elég intő jel arra nézve, hogy a karról-karra való oltás minél inkább megszorítsassék.

Továbbá célszerűbb s könnyebben keresztülvihető az állati nyirkkal való oltás azért is, mert a tömeges továbboltás az idő szeszélyétől nincsen függővé téve. Megeshetik gyakran, hogy az oltás kezdetén a továbboltásra alkalmas időben rossz idő beálltával az oltási folyamat megakasztatik, — mely esetőség az oltóbi-zottságra nézve minden esetben bosszantó, járványos himlőkórnál pedig az elkerülhetlen elhalasztás miatt köztekin-tetben végzetes is. Célszerűbb az állati nyirkkal való oltás azért is, mert az újraoltottak még sikeres oltásnál sem alkalmasak a továbboltásra — mit különben az 1887. évi XXII. tveikkhez való szabályzat 15. §. meg sem enged. A tömeges oltás könnyebben és kevesebb kényszerrel vihető keresztül, mert az anyák szivesebben hozzák gyermekeiket oltani, ha tudják, hogy utólag nem lesznek gyermekeik órahosszantig a reakjuk nézve rémületes beoltás műveletének kitéve. Állati nyirkkal való oltásnál az oltási művelet gyorsabban megy; az anyák nem kénytelenek az épen nem kényelmes váróhelyeken verejtékükben fűszítve annyi ideig vesztgetelni. Igazságosabb is az állati oltóanyaggal való oltás, mennyiben a jogegyenlőség elve e tekintetben meg nem sértetik; mert bizony előkelő osztálynak mindig volt módjában a karról-karra való oltásnál az épen továbboltásra legalkalmasabb gyermekeit a leoltásra való átengedés kötelezettsége alól elvonni, míg más osztály karhatalommal kényszerített erre. Humaniztikusabb is az állati nyirkkal való oltás, mennyiben az épen reakció lázban szenvedő, nyugtalan kisedet nem kell messze útra hurcolni és a leoltás műveletének átengedni. Még az enlított fel, hogy a szülők részéről sem ítőkönénk csekély ellenszegülésre, ha azokat a védhimlőoltási szabályzat 14. §. rendelkezése szerint egészségbeli állapotokra pontosan és szigorú felelősség mellett kellene orvosilag megvizsgálni, ha beoltott gyermekükről további oltásra használandó nyirkot akarnók szedni. E helyt végre még megjegyzendő hogy az érett oltási tiszó megnyitása rendes körülmények között nem előnyös az oltóra nézve, mert a nyilt tiszó könnyen alkalmat nyújt a megfertőztetésre; s ha ennek ellenkezője az oltóorvosok részéről ez ideig hangoztatott, ez csak azért történt, hogy az aggdó anyákat könnyebben bírják rá gyermekeik továbboltásra való átengedésre.

Ad. 4. Célszerűbb a felületlen bőrmetszés, reá való oltónyrk bedörzöléssel, mint a szúrás, mert előzőr bő tapasztalatból tudjuk, hogy a metszés, alkalmas eszközzel (oltócappantyú) ejtve semmi fájdalmat sem okoz, holott a szúrásnál a gyermekek majdnem kivétel nélkül fájdalmat nyilvántanak; másodsor az oltás sikere biztosabb, mert az oltóanyag jobban bedörzölhető, és harmadsor könnyen léphet fel szúrásnál bőrmögötti kiterjedt lobosodás, nem épen közömbös következményeivel.

Ad. 5. Az újraoltás kötelezettsége a 12-ik életévig igen üdvös törvényes intézkedés, mert az előző oltás csak 7-8 évig, tehát körülbelül a gyermek 9-ik életéveig gyakorolja védhatását. Ez oknál valamint azon körülménynél fogva, hogy a gyermekek a 9-ik évükben még bizonyosan az iskolában nyilvántartatnak, legcélszerűbb ezen korban a rendes újraoltást eszközölni.

A községek könnyen kötelezhetők az állati oltónyrk beszerzési költségek fedezésére, mert az elérendő üdvös közegészségügyi cél irányában azok elenyészőleg esekélyek 1000 oltandó után körülbelül 50-60 frt.

Azon községek, melyek fuvart tartoznak teljesíteni, a gyorsabb oltási művelet folytán még fuvarköltség fejében is takarítanak meg valamit.

Az állati oltóanyagot termelő telepek azért legyenek kivétel nélkül a lehető legszigorúbb államorvosi felügyelet alatt, mert a rossz oltóanyag vagy hatástalansága, vagy fertőző tulajdonságánál fogva közegészségügyi tekintetben közveszélyes.

Ezen egyértelműleg elfogadott általános elveken kívül minden egyes községre nézve meg lett állapítva mikor és hol eszközöltessek az évi tömeges oltás, s miképen segédkezzék mellette a községi előljáráóság.

Az értekezés atán a községi orvosok a főszolgabírárral együtt dr. Lang járásorvos ur vendégserető házában barátságosan megvendégeltettek, hol sziveskedés-nélküli kartársi bizalmasság és lelkesítő vidámság mellett az előbbieket komolyan elhatározták évenként kétszer, mindig más-más községekben egybegyűlni, hogy az összetartozandóság érzékét fentartsák, a közegészség-ügyet illető egy-egy horderejű témáját a helyi viszonyok tekintetéből megvitassák és saját anyagi érdeküket előmozdítsák. A legközelebbi gyűlékezési hely Bresztovác lesz, hol a nagybani desinfectio képezendő a megvitátás tárgyát.

Nem követhetnek e szép példát más járások is?

Dr. Weidmann,
községi és th. j. orvos.

Visszapillantás a bezdáni közs. tanító-gyűlésre.

(Vége.)

Ha figyelembe vesszük, anyamegyénkben a kulturális érdekeket szolgáló egyesületi tényezőket, a megyei tanítói egyesületet kell olyannak tekintenünk, mely e téren az általános tanítványok fokozatos fejlesztésében évről-évre emelkedő s mindinkább realis irányt foglal el. Mig más megyékben a 70-es években oly nagy garal megindult tanítói tanácskozományok nagyrészt csak

puszta emlékek maradtak fenn s legtöbbje a személyeskedő „önös” kérdés zajában váltak semmittevők, addig megvénk tanítói a munkásság lassu, de biztos kiszámított tervével haladtak előbb-előbb s ma már egy feldolgozott munkahalmaz, a hosszú évek tapasztalatainak összegyűjtött eredménye emel szót ezen egyesület múltja s hivatott jövője fölött.

A lefolyt közgyűlés még közelebb hozta az egyesület tulajdonképeni céljához, melyre részint „a tanítótestületi szellem”, részint „az iskolakerti” kérdéseinek tárgyalása nyújt leginkább biztosítékot.

Az első kérdés szövegére hozásával az egyesület nem saját belügyét óhajtotta az egyenlenségtől tisztítani, mert tudunkkal erre szüksége sincs; kimondott határozata egészen más oldalról látta szükségét a testületi szellem tágabb értelmű megalkotásának s ez: a kollektív, érzelmetek megfeszítő emelése az által, hogy a tanítóknak, mint szakembernek — a kebelből választott igazgató személyében — egy személyi, valamint az oktatás ügyének elintézésében közvetlenebb befolyást ad s ez által az ugyanegy községbe tartozó tanítói kar működését realisabb irányban fejleszti. — Akár hány község van, hol a tanítók mindegyike csak önmagának dolgozik; semmi rendszer, semmi összefüggő terv, annál kevésbé van egyöntetű eljárás tanítás rendszerében. Hiányzik a testületi szellem, mely a működő erőket egygyé forrasztja s az együttes munkásságra buzdítja, magát az állást pedig társadalmilag közbeesültté teszi. — A hiány oka a testületi szervezetben gyökeredik, mert nincs intéző személy, ki bár a 2-3 emberből álló testület munkásságát is irányítani tudná. Azok az állásuknál fogva ugynevezett „született iskolai igazgatók” pedig bármely érzellemmel legyenek is a tanügy iránt, de nem felelhetnek meg ez irányú követelésnek, mert ritka közöttük a szakértelmes buzgó előmunkás. — Részünkről tehát csak hozzájárulni tudunk elismerésünkkel, hogy a közgyűlés minden községben az igazgató-tanítói állások szervezését sürgeti s így a tanügyi organizatio első légesében olyan jogos rendszert nyer, minő az ottani alkalmányok szervezetben az egyházé, igazságszolgáltatásé, adóügyé s egyéb hivatalé.

Lényeges tárgyat oldott meg, továbbá a közgyűlés „az iskolakerti” kérdésében is, mely megvénk specialis érdeke lévén, e tekintetben hozott határozata a gyors elintéztést önmaga sürgeti.

Tudvalevő ugyanis, hogy közs. faiskola minden községben van, de iskolakert nincs. A közs. faiskolák az utvonalon kiültetendő szederfák előállítására kötelezettek, a gyümölcsfák tenyésztése másodrendű. Olyanféle mintakert pedig, mi nálunk bármely községben is oly nagy haszonnal fizetné ki magát, hol a lakosok rendszeres gazdasági s kertészeti kezelést látnának, nincsen. Ez állapotot óhajtja a közgyűlés segíteni az által, hogy a jelenlegi közs. faiskolákat közgazdasági uton iskolakertté óhajtja változtatni s úgy a tanítókra, valamint a lakosokra nézve mintakertt alakíttatni.

Igen praktikus eredményt szült ezen kérdésből keletkezett vita, melyből a következő elveket vonhatjuk le: Az iskolakert, mint az elemi népiskola kertészeti-gazdasági és természetrajzi ismereteinek gyakorlati telepe egy községben sem nélkülözhető.

Minden ismeret, mi az elemi oktatásból az iskolakerthez fűződik, ne könyvből, hanem az iskolakertben magáról a természetes tárgyról taníttassék.

Az iskolakertnek kísérleti települ kell szolgálni egyes növényfaj termőképességének megítélésére s a lakosok közötti terjesztésre.

A tanító hivatalos állásával járó kötelesség az iskolakert kezelésébe befolyjni.

Ez utóbbi szempontból a közgyűlés ki is mondta, hogy addig, míg külön iskolakert alakul, a közs. faiskolát fogja e célból használatba venni s azt a jelzett irányban fejleszteni.)

A közgyűlés a megejtett restaurációban ért befejezést, mely Lebák Ferenc korelnöke alatt folyt le s elnöké újból Schmausz Endre öngyűlést választá; midőn a 3 tagú küldöttséggel az újból megválasztott elnök a terembe jött, korelnök a közgyűlés hangulatának következő szavakban adott kifejezést: „Nagyságos alispán ur! Milyen tisztelt urunk! A Bács-Bodrogh megyei közs. tanítóegyesület közgyűlése Nagyságodat ma újból elnökévé választá; nekem jutott a szerencse ezen egyhangú lelkes megválasztást Nagyságodnak tudomására adni s kérni, méltóztatnék sokszorosan terhes hivatalait ez egygyel újból szaporitva, határtalan munkásságával, hűles tapintatával egyesületi életünket továbbra is oly irányban vezetni, melyet 12 év óta folytonosan haladó szellemi érteke velünk a tágabb értelemben csak általános népoktatás szent ügyének emelése érdekében irányít. E téren már hozott áldozatát méltóbban nem halálhatjuk meg, mint újból Nagyságod kezeibe tesszük le azt, mi hivatásunkban nekünk legkedvesebb, de amin — miékként megvagyunk győződve — Nagyságod ép oly szeretettel s jóakarattal esüing, kérve az egek urat, hogy Nagyságod munkás életét az emberi kor legvégső határáig közügyeink fejlesztésére fentartsa.”

A befejező szavakat viharos éljen követte, mely után öngyűlése szokott ékesszólásával nyújtott garanciát „bar terhes körülmények között, de általa mindig szívesen közremunkált egyesületi ügy célirányos fejlesztésében”.

Kedves kötelességet vélt a közgyűlés leróni, midőn az I-ső alelnöki állásra tanítói körünkben általánosan kedvelt m. tanfelügyelőt Gräff Nikáz urat választotta meg egyhangulag; ki miután — a közgyűlés általános sajnálkozására — hivatalából kifolyólag megválasztását el nem fogadhatta: I-ső alelnökké: Czehe Győző; II-ik alelnökké: Earkovits Lajos választott meg.

A többi tisztségek is közfelkiáltás után egyhangulag a következőkkel töltek be: Főjegyző lett: Molnár Ferenc; I-ső jegyző: Bakody Márton; II-ik jegyző: Harsányi János; pénztárnok: Veigang János; ellenőr: Milla Márton; könyvtárnok: Rauschenberger János; választmányi tagok: Petres János, Lebák Ferenc, Jakab József, Nagel Sándor, Takács Ede, Palatay Bódog, Treer János, Mamuzsich Benedek, Petonszky József, Hadamics Gyula.

A restauráció befejeztével elnök a közgyűlés eredményét összegezve zárbeszédében különös elismerését fejezi ki a tanszerkiállítás sikere fölött, melyért első sorban a helyi rendező bizottság, úgy az egyes küldeményekkel kitűnt, valamint az összes fogadtatási munkát eredményét sikerében főleg támogató előjáróság

és iskolaszékek jegyzőkönyvi köszönetet fejezett ki. Az ülés délután 4 órakor nyert befejezést.

Nem volna hű közleményünk, ha ez alkalommal megfellebbeznénk felemlíteni, hogy a közgyűlés szűnideje alatt a rendező bizottság a gyűlési épület melléktermeiben az összes jelenlevőket vendégeül tekintve, villásreggelit rendezett, melyen a háziasszony szerepét Bosnyák Jánosné öngyűlése teljesíté. Legyen még fölemlyítve az eddig hírlapilag nem méltatott közbeidő! A közgyűlés után 139 terítéssel bankett ült össze a Kovács János-féle vendéglőben. A rendezésben a helyi rendező bizottság is segítkezve, mindenben pontos és gyors kiszolgálást teljesített. Lukullusi bőségben a legizletesebb és válogatott ételek s kitűnő italok képeztek az étrendet, mely kiszolgálás minden tekintetben becsületesé vált a vendéglőnek. Az első felköszöntést Schmausz Endre mondotta Trefort közoktatástügyi miniszter urra; utána Gräff: Berzevicy Albert államtitkára, majd később Gönczy Pál miniszteri osztálytanácsos urra. Mindhárom irányban intézett felköszöntést lelkes éljenzés követte. A tisztek sűrű egymásutánjában felköszöntöttek még: Sztahulyák Endre ferenc esatornai főmérnök, az alispán és főispánra; Zorkóci L. a tanítók nevében, Czirfusz Ferenc kir. tanácsos és tanfelügyelőre; Bosnyák János: Gräff Nikázra, majd később a kiállítók s ezek közül különösen a személyesen is képviselt Sziklai cég képviselőjére, Sziklai Sándorra; Harsányi János: Sztahulyák Endrere; Sziklai Sándor, Bezdán mezővárosi közönségére; Scheer Bernát, a társadalmi rend három fenntartó közegére: a lelkes, eljárásság és a tanítókra; alispán, a szabályai körre s annak legújabb elnökére: Gyurics Milánra; Kapetanovics János, a tanítótestületre; Schmausz Endre Bezdán mezővárosi közönségére és tanítótestületére stb.

A kedélyes társaság 6 órakor oszlott szét, mely után a vidéki tanítószágnak csak igen kevés része távozott, amennyiben ugyanezen este táncvigalmat rendezett a bizottság, vendégei tiszteletére.

A táncvigalom a nagyvendéglő esinosan feldisztatott termében lett megtartva s este 9 órakor zsufolóság megtelt egy a helyi, de leginkább vidéki közönséggel. Az első négyest 40 pár táncolta s a derült kedély a reggeli órákban oszlott szét, bucsú elváltat mondva az ismét egy munkás évre elvált kartársaknak.

Naptár. Szeptember.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
23 Pént.	Tekla sz. v. † Tekla		11 Theodora
24 Szom.	Gellért † Gellért		12 Antonem.
25 Vas.	B 17 Kleofás	B 16 Kleofás	13 D 16 Korn.
26 Hétfő	Cyprian	Cyprian	14 † felmag.
27 Kedd	Kozm. s Dem.	Kozm. s Dem.	15 Nicetas

Felölös szerkesztő: Dr MOLNAR ISTVAN LAJOS.
La. tulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Jól nevelt fiu tanoncnak felvétetik fűszer- és rövidárú-üzletbe. Iskolai bizonyítvánnyal ellátott ajánlatot e lap kiadóhivatala továbbíttandja.

Táncitanítási hirdetés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tisztelt tudatni, miszerint sok éven át ismert és kedvelt tánciskolámat **szombaton f. évi október hó 1-én** a Vadászkiirt nagytermében megnyitandom, ahol a legdivóbb és legkedveltebb táncok tanításában alapos oktatást fogok adni.

Feladatom lesz, hogy tanítványaim szép állást, magatartást és könnyűséget sajátítsanak el, hogy imigyen biztos és teljesen kiképzett táncosokká váljanak.

A tanórák naponta (péntek kivételével) esti 7-től egész 9 óráig adnak.

Kivánságra külön órákat is adok.

Minden vasárnap, csütörtök és ünneppapokon zártkörű táncfűszerkék tartatnak esti 7 órától 10 óráig, amidőn a táncanulókön kívül a tisztelt tánckedvelő közönség is részt vehet.

Amidőn a n. é. közönséggel a fentieket tudatom, ugyanakkor értesitem, miszerint házamban (Farkas-utca 113.) a hegedülésben, úgy kezdőknek, valamint haladóknak igen jutányos ár mellett, alapos oktatást fogok adni. — Kivánságra házon kívül is adok órákat.

A fenti jelentéseimet a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlva maradok kiváló tisztelettel.

Herczenberger Sándor
zene- és táncitanító.

278. szám.

1887.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbírósg 3997 számú végzése által Vény Márton apatini lakos végrehajtó javára, Podolszky József és Fernbach Jakab apatini lakosok ellen 312 frt 50 kr tőke, ennek 1882. évi október hó 12. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 41 frt 50 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 400 frtra becsült, Podolszky József nevén álló, az apatini Dunán levő 22. sz. dunai vízimalomból végrehajtást szenvedett megillető 1/3 rész real jogositvánnyal együtt nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2692/1887. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Apatin községében leendő eszközésére 1887. évi október hó 1-ső napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1887. évi szeptember hó 12-én.

Oláh János,
kir. bírósági végrehajtó.

223. szám.

1887.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbírósg 2268. számú végzése által Dombovits Antal és társa apatini lakosok végrehajtatók javára Schveizer Ferenc és társa apatini lakos ellen 128 frt tőke, ennek 1886. évi október hó 18. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 27 frt 45 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1704 frtra becsült 48000 drb cserépkészítéshez szükséges mintadeszka, 3 odábbítható cserépszarító és 2 sáresináló kádból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2268/1887. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis az apatini téglaházaknál a helyszínen leendő eszközésére 1887. évi szeptember hó 28-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1887. évi szeptember 12-én.

Oláh János,
kir. bír. végrehajtó.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbírósg 2044. számú végzése által Schön M. B. fia végrehajtó javára Bruck Sámuel és Etel gombosi lakosok ellen 450 frt tőke, ennek 1887. évi március hó 1-ső napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 67 frt 78 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1440 frtra becsült 20 drb fenyőtalphól álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2843/1887. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Gomboson leendő eszközésére 1887. évi szeptember hó 30-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban 1887. évi szeptember hó 12-én.

Oláh János,
kir. bír. kiküldött.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódásghy kir. járásbírósgnak 2060/1887. számú végzése által a torzai takarékpénztár ifj. Schick Károly és társai torzai lakosok ellen 400 frt tőke, ennek 1886. évi szeptember hó 20. ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 56 frt 58 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 374 frt 58 krra becsült Pivnicán talált 1 cséplőgép, gabna és 1 drb tizedes mérlegből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2945/1887. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Pivnicán a községében leendő eszközésére 1887. évi szeptember hó 28-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Hódásghon 1887. évi szeptember hó 19. éu.

Gruda Károly,
kir. bír. kiküldött.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh megye újvidéki járásához tartozó Temerin községben üresedésben lévő és évi 300 frt fizetéssel javadalmazott községi őrnöki állomásra ezennel pályázat nyitattik s a választás megtartására **f. é. október hó 10-ik napjának d. u. 3 órája** Temerin községhez tüzetik ki. Felhívják a pályázni szándékozók, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket az újvidéki szolgabírósnál f. é. október hó 2-ig benyújtják, mert a később beérkező kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Újvidék, 1887. szeptember 10-én.

Zsigmond Dénes,
szolgabíró.

3—3

4710. szám. Ó-Becse nagyközség elöljáróságától.
1887.

Hirdetés.

Ó-Becse nagyközség elöljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonához tartozó **nagyvendéglő**, bor-, pálinka- és sörméresi joggal együtt — akciz fizetés nélkül — egy depoval együtt, 1887. évi november hó 1-től 1891. évi október hó 31-ig terjedő 4 évre, **f. évi szeptember 24-én d. e. 9 órakor** a község háza nagytermében megtartandó nyilvános szóbeli árverés és zárt ajánlat útján fog bérbe adni.

Miről árverezni szándékozók ezennel azzal értesítettek, hogy a feltételek a községi közgazgatási jegyzői irodában naponta d. u. 3—5 óra között betekintheők; árverezők tartoznak a 2710 frtban megállapított kikiáltási ár 10%-át bánatpénz fejében árverés előtt a községi bíró kezéhez lefizetni.

Kelt Ó-Becsen, 1887. szeptember 12-én.

Tripolszky Béla, Petkovits György,
jegyző. 2—2 bíró.

235. szám.
kg. 1887.

Pályázati hirdetés.

Katymár községében a szülésznői állomás üresedésbe jövén, ezen állomásra ezennel pályázat hirdettetik. Az állomás javadalma: 105 frt készpénz, 2 öl tűzifa, 6 pozsonyi mérő kétszeres buza, továbbá minden szülési eseténél 60 kr díj.

A választás **f. évi szeptember 30-án d. e. 9 órakor** fog megtartani. Fölvívják tehát mindazok, kik pályázni óhajtanak, hogy oklevéllel, esetleg működési bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket hozzám folyó hó 25-ig nyújtsák be, a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Bács-Almás, 1887. évi szeptember hó 6-án.

Deák Zsigmond,
főszolgabíró.

2—2

2563. szám.
kg. 1887.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh megye újvidéki járásához tartozó Temerin községben nyugdíjazás folytán üresedésben lévő községi orvosi állomásra, mellyel 800 frt készpénz fizetés, 30 kr nappali és 50 kr éjjeli látogatási és 20 kr halottkémleli díj javadalmazás van egybekötve, ezennel pályázat nyitattik s a választás megtartására **f. é. október hó 10-ik napjának d. e. 10 órája** Temerin községhez tüzetik ki.

A pályázni szándékozók felhívják, miszerint szabályszerűen és az 1876. 14. t. c. 143. §-ában körülírt képesítést, valamint a magyar és német nyelvbeni jártasságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket az újvidék-járásai szolgabírósnál f. é. október hó 2-ikéig annál is inkább nyújtsák be, mert a később beérkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

Megjegyeztetik itt, miszerint a megválasztandó községi orvos évi 800 frtban megállapított fizetésének teljes élvezetében csak akkor fog lépni, ha a jelenlegi körorvos, Deutsch Manó, akár elhalálozás, akár lemondás vagy bírói ítélet folytán a részére megállapított 300 frt nyugdíjilletményt élvezni megszűnik. Ezen időpontig a megválasztandó községi orvos csak 500 frt évi fizetést fog huzni, a többi 300 frt pedig nevezett körorvos nyugdíjazására fog évenként fordíthatni.

Újvidéken, 1887. szeptember 8-án.

Zsigmond Dénes,
szolgabíró.

3—2

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh megye újvidéki járásához tartozó Járek községben szervezett községi orvosi állomásra, mellyel 400 frt készpénzfizetés, 30 kr nappali és 60 kr éjjeli látogatási és 20 kr halottkémleli díj javadalmazás van egybekötve, ezennel pályázat nyitattik s a választás megtartására **f. évi október hó 10. napjának délelőtti 8 órája** Járek községhez tüzetik ki.

A pályázni szándékozók felhívják, miszerint szabályszerűen és az 1876. évi 14. t. c. 143. §-ában körülírt képesítést, valamint a magyar és német nyelvbeni jártasságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket, az újvidéki járásai szolgabírósnál f. évi október hó 2-ig annál is inkább nyújtsák be, mert a később beérkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

Újvidék, 1887. szeptember hó 8-án.

Zsigmond Dénes,
szolgabíró.

3—2

Uradalom-eladás.

Az annahofi uradalom,

Felső-Szt.-Iván határában, Bácsme gyében,
a vaspálya tőszomszédságában

mely **1150 hold terjedelmű** — holdanként 1100 ölével számítva — és **első osztályú szántóföldből** áll, a kellő számú gazdasági épülettel együtt **szabad kézből** eladó.

Közelebbi értesítést nyerhetni a tulajdonos **Schmidt József** urnál **Eszéken**.

Eszék, 1887. szeptember hó 13-án.

Schmidt József.

3—3

A legtartósabb
szobapadló-festék

Bernstein-féle fénymáz,

mely rendkívül gyorsan szárad, gyönyörű fenyű és a **legkülönbözőbb színekben** állittatik elő

SCHRAMM KRISTÓF

fénymáz- és festékgyárában

Bécsben, Offenbach, M. m. és Berlinben.

Alapítottatott 1837-ben.

Kittintetést nyert 1862. évben Londonban.

6—2

Raktár:

HEINDLIHOFER RÓBERT

kereskedésében Zomborban.

Másolt minták rendelkezésre bocsájtatnak.

2334. szám.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye Ada mezővárosában egy Rudolf trónörökös nevét viselő és magyar ajku tanult illető ösztöndíj hely üresedésbe jövén, a községi képviselő testületnek folyó évi február hó 24-én, 40-ik számú közgyűlési határozata folytán ezen hely betöltése céljából pályázat nyitattik.

Felhívják tehát mindazok, kik ezen ösztöndíj hely elnyeréséért pályázni óhajtanak, miszerint az 1878. évi október hó 10-én kelt alapítványi oklevél értelmében a szülők illetőségét, vagyoni állapotát és adóképeségét, a fiunak erkölcsi magaviseletét és a tantárgyakbeli előmenetelt igazoló minősítvényükről szóló táblás kimutatással felszerelt kérvényüket **f. évi október hó 10-ig** a község elöljáróságának nyújtsák be. Az évi ösztöndíj 175 frt o. é., mely az illető ösztöndíjasnak az illetékes tanintézet felévi bizonyítvány alapján a községi képviselői gyűlés határozata folytán a községi főnök által fél-évenként utólagosan kiutalványoztatik.

Adán, 1887. szeptember hó 20-án.

Jablonszky József,
jegyző.

Kelemen János,
bíró.

2—1

Zombor, 1887. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Árlejtési hirdetés.

Rác-Militics község képviselő testületének f. é. 8/közgy. sz. határozatával ezen községben egy új tanterem építését határozván el, az építés a tek. megyei bizottságnak 469/közgy. sz. határozatával jóváhagyatott és költségvetésileg o. ért. 1520 frt 65 kr. kikiáltási árban megállapított. Ezen építkezésre vonatkozó árlejtés tek. Vissy József hódásági főszolgabíró ur közbenjötté mellett **f. 1887. évi szeptember hó 25-én d. u. 3 órakor** Rác-Militics községhez tüzetik ki.

Az árlejtési feltételek Rác-Militics község jegyzői hivatalánál a hivatalos órákban megtekintheők.

Rác-Militics, 1887. szeptember 15.

Radoychich Endre,
közs. jegyző.

Himmel József,
közs. bíró.

9521. sz.
1887.

Póthirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a **monostorszegi 1401⁷⁸¹ holdas kincstári birtok** bérbeadása iránt az előzőleg 9279/1887. szám alatt, s folyó évi szeptember 28-ára kiirt, s az apatini kincstári ispánságnál tartandó árverés — a következő napon, vagyis **folyó évi szeptember 29-én** fog megtartani. Szegeden, 1887. évi szeptember 19-én. **M. kir. államjósággazgatóság.** (Utányomás nem díjaztatik.)

14. szám.
b.-m. 1887.

Árverési hirdetés.

Alulírott kir. közjegyző mint bírói kiküldött a hódásági kir. járásbírósnak 3172./1887. számú végzése folytán ezennel közhírré teszi, hogy Loosz Csernus Vilma végrehajtónak Bácsujfalu község végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében Bácsujfalu határában végrehajtónak haszonélvezetül három évre jogérvényesen megítélt 110 hold 1100 ölével folyó évi október el-sejétől három egymásután következő évre nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik.

Mely árverésnek Bácsujfalu községhez tartozó leendő megtartására **folyó évi szeptember hó 25-ik napjának d. u. 3 órája** azzal tüzetik ki, hogy árverelni szándékozók a közelebbi árverési feltételeket a hódásági kir. járásbírósnál vagy alulírott nál az árverés napjáig megtekintheők.

Hódásghon, 1887. évi szeptember 14-én.

Seberényi István,

kir. közjegyző, mint bírói kiküldött.

5066. sz.
kig. 1887.

Pályázati hirdetés.

A Bezdán községében megüritült községi őrnöki állomásra, mellyel 300 frt évi fizetés van egybekötve, ezennel pályázat hirdettetik.

Felhívják a pályázni szándékozók, hogy kérvényüket Bács-Bodrogh vármegye által 1887. évben 6. szám alatt alkotott szabályrendeletének 9. és 11. §-ai értelmében szereljek fel és azt, **folyó évi október hó 10-ig** bezárólag, alulírott szolgabírósnál benyújtsák.

Zombor, 1887. szeptember 19-én.

Poppovits Dusán,
főszolgabíró.

3—1

Pályázat.

Bács-Bodrogh megyéhez tartozó Csonoplya községben az 1. 2. és 3. osztályú német ajku tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Évi fizetés 400 frt és 50 frt lakbér fejében. Az ismétlő iskolai tanítás külön nem díjaztatik. A kellően felszerelt folyamodványok a csonoplyai iskolaszékre címezve főt. Inglicshoffer Károly esperes úrhoz Kerynyajára legfőbb **október hó 6-ig** be-terjesztendők. Az állomás október 15-én okvetlenül elfoglalandó.

Csonoplán 1887. szeptember hó 19-én.

Mayer Nándor,
iskolaszéki elnök.